

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут – Економіки, управління
і бізнесу ім. Г.Е. Вейнштейна

Кафедра – Торговельного підприємництва, товарознавства та
управління бізнесом

Ступінь вищої освіти – другий (магістр)

Спеціальність – 076 «Підприємництво та торгівля»

Освітня програма – «Підприємництво і торгівля, товарознавство
та експертиза в митній справі»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: «ДОСЛІДЖЕННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИХ
ПІДХОДІВ ДО ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ПРАЛЬНИХ
ПОРОШКІВ І РЕГУЛЮВАННЯ ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ В УКРАЇНІ»

КРБ.ТПТтаУБ.1.801-03.П.2.1

Здобувач: _____ Тарарака Катерина Олексіївна
Підпис *(ПІБ)*

Керівник: _____ к.т.н., доцент Мартиросян І.А.
Підпис *(науковий ступень, вчене звання, ПІБ)*

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від 9 грудня 2024 р., протокол № 7

Завідувач кафедри

_____ ТПТтаУБ _____ Наталія БАСЮРКІНА

Підпис

Одеса – 2024 р.

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ,

УПРАВЛІННЯ І БІЗНЕСУ ім. Г. Е. Вейнштейна

Кафедра – Торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом

Ступінь вищої освіти – другий (магістр)

Спеціальність – 076 «Підприємництво та торгівля»

Освітня програма – «Підприємництво і торгівля, товарознавство та експертиза в митній справі»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри Торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом
_____ д.е.н., проф. Басюркіна Н.Й.

_____ 202__ р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

здобувача Тарараки Катерини

(ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

1. Тема роботи: «Дослідження вітчизняних та європейських підходів до оцінювання якості та безпечності пральних порошків і регулювання імпорتنих операцій в Україні» затверджена наказом ОНТУ від __. __. 202__ р. № 801-03.

2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи __. __. 202__ р.

3. Вихідні дані роботи:

Зразок №1 Пральний порошок ТМ «Persil» для кольорових речей (Німеччина)

Зразок №2 Пральний порошок ТМ «Ariel» для кольорових речей (Великобританія)

Зразок №3 Пральний порошок ТМ «DeLaMark» для кольорових речей (Україна)

Зразок №4 Пральний порошок ТМ «Savex» для кольорових речей (Болгарія)

Зразок №5 Пральний порошок ТМ «Gala» для кольорових речей (Україна)

4. Зміст кваліфікаційної роботи магістра:

Анотація. Зміст. Вступ.

Розділ 1. Теоретичні аспекти формування якості та безпечності пральних порошків.

Розділ 2. Обґрунтування вибору об'єкту та предмета досліджень.

Розділ 3. Ідентифікаційна експертиза пральних порошків.

Розділ 4. Особливості здійснення митних формальностей при переміщенні пральних порошків через митний кордон України.

Розділ 5. Охорона праці.

Висновки та пропозиції. Список використаних джерел. Додатки.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): *таблиць – 23, рисунків – 11.*

6. Дата видачі завдання ____ . ____ . 202__ р.

Керівник: _____, к.т.н. доцент Мартирисян І.А.

Підпис (науковий ступень, вчене звання, ПІБ)

Завдання прийняв до виконання _____ Тарарака К. О.

Підпис (ПІБ)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної магістерської роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Складання плану роботи та алгоритм виконання	15.08.2024 – 31.08.2024 рр.	Виконано
2.	Теоретичний огляд, пошук матеріалу, аналіз нормативно-правової бази, аналіз ринку	01.09.2023 - 15.09.2023 рр.	Виконано
3.	Аналіз асортименту, вибір об'єктів та методів проведення товарознавчих досліджень	16.09.2024 - 26.09.2024 рр.	Виконано
4.	Проведення товарознавчих випробувань, комплексна оцінка якості та безпечності прального порошку	27.09.2024 - 07.10.2024 рр.	Виконано
5.	Виконання митної частини кваліфікаційної роботи, вивчення особливостей здійснення митних формальностей при імпорті та експорті СМЗ	08.10.2024 - 08.11.2024 рр.	Виконано
6.	Виконання розділу з охорони праці, аналіз небезпечних чинників при виробництві СМЗ	09.11.2024- 19.11.2024 рр.	Виконано
7.	Формулювання висновків до роботи	20.11.2024- 30.11.2024 рр.	Виконано
8.	Оформлення роботи та її рецензування	01.12.2024 - 07.12.2024 рр.	Виконано

Керівник: _____, к.т.н. доцент Мартирисян І.А.

Підпис (науковий ступень, вчене звання, ПІБ)

Здобувач: _____ Тарарака К. О.

Підпис (ПІБ)

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач-дипломник _____ Тарарака Катерина Олексіївна

Підпис (ПІБ)

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота магістра містить 121 сторінок, 23 таблиць, список літератури з 20 найменувань, 5 додатків.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження безпечності синтетичних мийних засобів, що реалізуються на ринку України і технічне регулювання, що забезпечує якість та порядок здійснення митних формальностей.

Об'єктом дослідження є пральні порошки вітчизняного і закордонного виробництва.

Задачами роботи передбачено аналіз ринку прального порошку, в тому числі зовнішня торгівля, аналіз нормативної бази щодо оцінювання якості та безпечності пральних порошоків, дослідження споживних властивостей, здійснення митних формальностей при переміщенні прального порошку через митний кордон України.

За результатами роботи сформульовано висновки щодо якості і безпечності та асортиментного різновиду прального порошку, що надходить на вітчизняний ринок; проведено порівняльний аналіз відповідності пральних порошоків вимогам нормативних документів, оформлено документи, необхідні при здійсненні митних формальностей пральних порошоків; вивчено шкідливі чинники, що виникають під час виробництва та роботи із синтетичними мийними засобами.

Одержані результати можуть бути використанні торговельними мережами та виробниками для удосконалення споживних властивостей прального порошку, також можуть слугувати корисним матеріалом для споживачів при виборі доброякісного товару.

Рік виконання роботи – 2024

Рік захисту роботи – 2024

ABSTRACT

The master's qualification thesis contains 121 pages, 23 tables, a list of references from 20 names, 5 appendices.

The purpose of the work is to study the safety of synthetic detergents sold on the market of Ukraine and technical regulation that ensures the quality and order of customs formalities.

The object of the research is washing powder of popular brands entering the domestic market.

The tasks of the work include analysis of the washing powder market, including foreign trade, analysis of the regulatory framework for assessing the quality and safety of washing powders, research on consumer properties, implementation of customs formalities when moving washing powder across the customs border of Ukraine.

Based on the results of the work, conclusions were formulated regarding the quality and safety and assortment of washing powder entering the domestic market; a comparative analysis of the conformity of washing powders with the requirements of regulatory documents was carried out, the documents necessary for the implementation of customs formalities for washing powders were drawn up; studied the harmful factors that arise during the production and work with synthetic detergents.

The obtained results can be used by trade networks and manufacturers to improve the consumer properties of washing powder, and can also serve as useful material for consumers when choosing a good-quality product.

The year of completion of the work is 2024

The year of job protection is 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ПРАЛЬНИХ ПОРОШКІВ.....	10
1.1 Аналіз ринку та зовнішня торгівля пральними порошками: проблеми та перспективи.....	10
1.2 Класифікаційні ознаки та асортиментна характеристика пральних порошків.....	15
1.3 Компонентний склад пральних порошків та критерії безпеки.....	17
1.4 Нормативні підходи України та ЄС до оцінювання якості та безпеки пральних порошків.....	23
1.5 Міжнародні та вітчизняні вимоги до екологічних показників пральних порошків.....	28
Висновки до розділу 1.....	31
РОЗДІЛ 2. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ОБ'ЄКТУ ТА ПРЕДМЕТА ДОСЛІДЖЕНЬ.....	32
2.1 Алгоритм проведення досліджень.....	32
2.2 Аналіз асортиментної структури пральних порошків та обґрунтування вибору об'єктів дослідження	33
2.3 Характеристика об'єктів та методів дослідження.....	36
2.4 Визначення коду УКТ ЗЕД при переміщенні пральних порошків через МКУ.....	40
Висновки до розділу 2.....	42
РОЗДІЛ 3. ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРАЛЬНИХ ПОРОШКІВ ВИМОГАМ НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ.....	45
3.1 Оцінка якості пакування пральних порошків, що досліджуються.....	45
3.2 Оцінка відповідності маркування пральних порошків вимогам нормативних документів.....	47
3.3 Дослідження споживних властивостей пральних порошків.....	57

3.4. Оптимізація торговельного асортименту в ТОВ «Обжора».....	73
Висновки до розділу 3.....	77
РОЗДІЛ 4. Особливості здійснення митних формальностей при переміщенні пральних порошоків через митний кордон України.....	79
4.1 Нетарифне регулювання, офіційні види контролю та забезпечення попереднього документального контролю при переміщенні пральних порошоків через митний кордон України.....	79
4.2 Визначення країни походження товару при переміщенні пральних порошоків через митний кордон України.....	83
4.3 Особливості визначення митної вартості та оподаткування партії пральних порошоків при переміщенні через митний кордон України.....	90
4.4 Технологічна схема та особливості здійснення митних формальностей при переміщенні партії пральних порошоків через митний кордон України...	94
Висновки до розділу 4.....	97
РОЗДІЛ 5. ОХОРОНА ПРАЦІ.....	98
5.1 Організація управління охороною праці на підприємстві.....	98
5.2 Вимоги охорони праці до організації робочих місць.....	100
5.3 Загальні вимоги безпеки до технологічних процесів.....	101
Висновки до розділу 5.....	103
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	104
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	106
ДОДАТКИ	107

ВСТУП

Сучасний асортимент синтетичних миючих засобів досить великий. За консистенцією синтетичні миючі засоби (далі СМЗ) ділять на порошкоподібні, рідкі та пастоподібні засоби, які містять поверхнево-активні речовини (далі ПАВ), зокрема аніонні ПАВ (А-ПАВ), а також інші органічні і неорганічні речовини, що підвищують ефективність прання.

Основну масу миючих засобів становлять пральні порошки.

Пральні порошки - це спеціально розроблений для чищення текстилю мийний засіб, який являє собою суміш хімічних сполук у твердій формі у вигляді порошку, водний розчин яких здатний відокремлювати забруднення від поверхні текстилю при гідромеханічній обробці, переводити їх у розчин, і утримувати в ньому.

Важливим є питання безпеки синтетичних мийних засобів, їх впливу на людину та навколишнє середовище. Жорстко регулюється вміст фосфатів та інших сполук фосфору, спостерігається тенденція зміни вибору споживача на користь безфосфатних та органічних засобів для прання. Фосфатні засоби для прання заборонені в багатьох країнах світу вже більше десяти років. Потенційно небезпечні концентрації ПАВ зберігаються на тканинах до чотирьох діб, а при контакті зі шкірою легко переносяться на її поверхню і швидко всмоктуються, що може привести до порушень діяльності мозку, нирок, легенів, печінки, алергічної реакції. Тому також є важливим дослідження даних видів пральних засобів. [1]

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження безпеки синтетичних мийних засобів, що реалізуються на ринку України і технічне регулювання, що забезпечує якість та порядок здійснення митних формальностей.

Об'єктом дослідження є пральні порошки вітчизняного і закордонного виробництва.

Предметом дослідження є показники якості для проведення ідентифікаційної експертизи та технічне регулювання пральних порошоків вітчизняного та імпортного виробництва, що надходять на ринок України.

Задачі дослідження:

- проаналізувати стан ринку пральних порошків та динаміку розвитку зовнішньої торгівлі;
- вивчити нормативні підходи України та ЄС до оцінювання якості та безпечності пральних порошків, критерії їх формування;
- проаналізувати класифікаційні ознаки та асортименту характеристику пральних порошків;
- визначити код УКТ ЗЕД прального порошку при переміщенні через МКУ;
- оцінити відповідність пакування та маркування вимогам нормативних документів;
- оцінити досліджувані об'єкти за органолептичними і фізико-хімічними показниками;
- вивчити особливості здійснення митних формальностей при переміщенні пральних порошків через митний кордон України;
- вивчити охорону праці під час виробництва пральних порошків та роботи з ними на підприємстві.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ПРАЛЬНИХ ПОРОШКІВ

1.1. Аналіз ринку та зовнішня торгівля пральних порошків: проблеми та перспективи

Оскільки до складу СМЗ входять речовини, які можуть шкідливо впливати на наше здоров'я, необхідно щоб якість СМЗ була не тільки високою, але й щоб речовини, які там містяться якнайменше впливали на здоров'я споживачів та стан довкілля. Тому розширення наявного асортименту мийних засобів, особливо на основі натуральних поверхнево-активних речовин, є актуальним і своєчасним.

Якість синтетичних миючих засобів оцінюють за миючою здатністю, піноутворюваністю, кольором, запахом і відповідністю складу. Оцінюють також повноту і чіткість маркування, ретельність пакування, колір і однорідність консистенції, плями, наявність гнильного, нафтового та інших запахів. Періодично проводиться перевірка засобів за всіма показниками, що нормуються, серед них і за показниками складу. Перевірку виконують спеціальні лабораторії на замовлення торговельних підприємств.[2]

Ринок побутової хімії в Україні досить розвинений. На ньому представлений широкий асортимент продукції, який постійно поповнюється новими видами продукції, як універсальної, так і вузькоспеціалізованої дії.

Тенденції на ринку свідчать про прагнення споживачів знайти оптимальне співвідношення ціни і якості. На ринку створюються сприятливі умови для розвитку середньо-цінового сегмента, як для іноземних, так і для вітчизняних виробників.

Ще один фактор, який впливає на ринок – це популяризація здорового способу життя, який включає використання максимально натуральних і нешкідливих для організму і навколишнього середовища продуктів. Важливе

значення має контроль над кількістю фосфатів та інших шкідливих речовин у побутовій хімії, яке регулюється законодавством України.

У міру поліпшення економічної ситуації, зростає попит на вузькоспеціалізовану продукцію, орієнтовану на конкретні завдання (кондиціонери, ополіскувачі, засоби для чищення конкретного роду поверхонь). До цього споживачі віддавали перевагу універсальним багатофункціональним засобам з метою економії фінансових коштів. У відповідності зі світовими тенденціями, український ринок побутової хімії все більше орієнтується на безпеку та екологічність продукції.

Найбільш ємним на ринку побутової хімії (серед досліджуваних категорій) є сегмент засобів для прання (рис.1.1). Серед засобів для прання більш поширеними є сухі пральні порошки.[3]

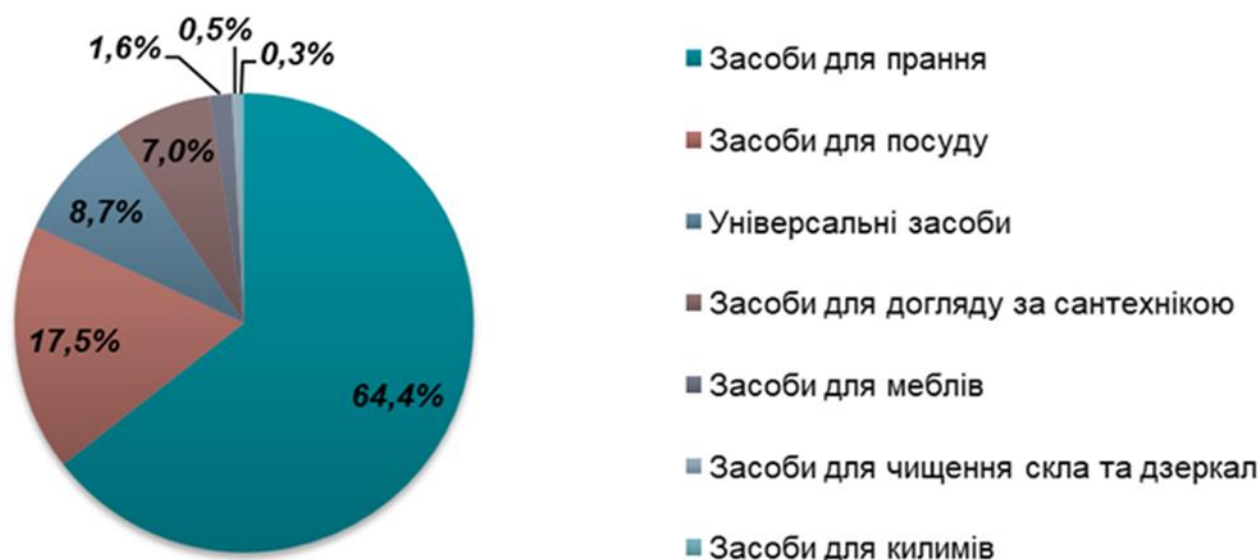

Рис. 1.1 - Сегментація ринку побутової хімії в Україні в 2020рр. у розрізі видів, в натуральному вираженні,% [4]

Проведений моніторинг ринку побутової хімії в Україні дозволив визначити, що найбільшу частку в його обсязі в натуральному вираженні в 2020 році займали засоби для прання - 64,4%.

За кількістю переглядів і продажів пральних порошків на сайтах інтернет-магазинів складена діаграма(рис.1.2.) найпопулярніших торгових марок(далі ТМ).

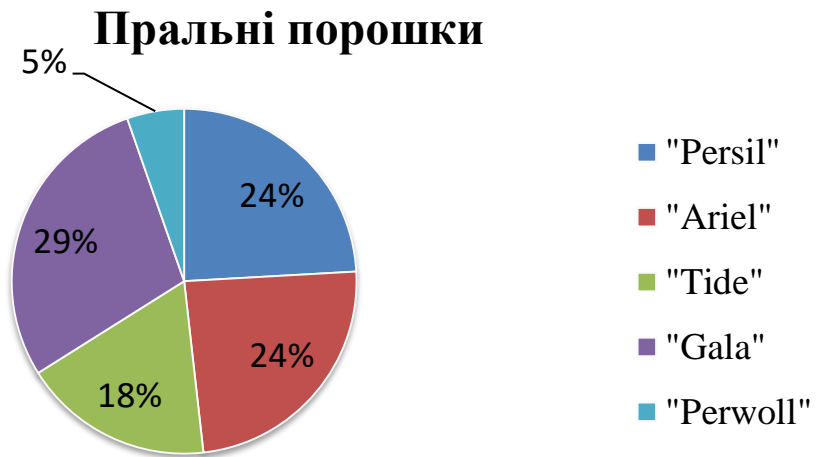

Рис 1.2 – Популярні ТМ в Україні в 2022рр. у розрізі видів, в натуральному вираженні, %

Результати моніторингу ринку України показують, що найбільшим попитом сьогодні користується продукція Gala, Persil, Ariel.

Отже, на ринку України представлено велика кількість пральних порошків, переважно, закордонного виробництва. Проте виготовлення вітчизняних синтетичних миючих засобів для прання є актуальним та постійно розвивається. На ринку з'явилися пральні порошки таких марок, як Dix, DeLaMark. Товари українського виробництва мають значно меншу ціну, чим і приваблюють споживача.

Розглянемо експортно-імпортні операції пральних порошків, що впорядковані під УКТ ЗЕД 3402 за допомогою даних Державної митної служби України (рис 1.3)

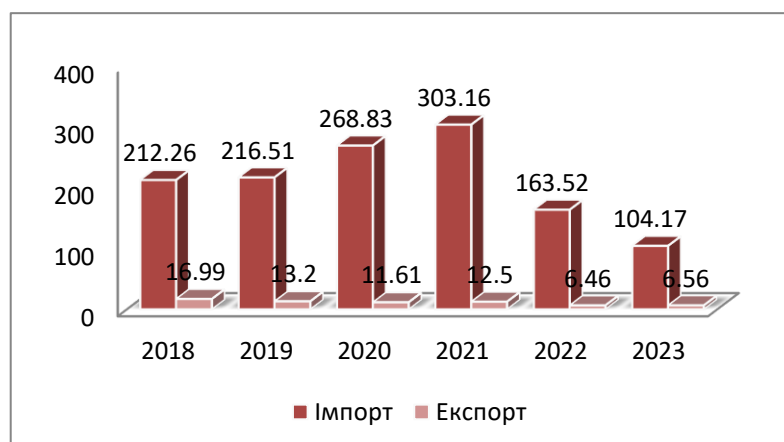

Рис 1.3 – Імпортно-експортні операції пральних порошків (тисяч доларів США)

Відповідно до даних Державної митної служби України експортно-імпорتنі операції пральних порошків, що впорядковані під УКТ ЗЕД 3402, можна побачити поступове зростання імпорту за 2018-2021рр. У 2022 році імпорт товару пішов на спад, за 2023 р показник імпорту знизився.

Проаналізуємо зовнішню торгівлю України за 01.01.2019-30.11.2024 рр. із такими країнами-контрагентами: Польща (POL), Чехія (CZE), Молдова (MDA), Німеччина (DEU), Угорщина (HUN), Білорусь (BLR), Латвія (LVA), Грузія (GEO), Франція (FRA), Італія (ITA) та інші (табл.1.1).

Таблиця 1.1 – Зовнішня торгівля України із зазначенням основних країн – контрагентів (тисяч доларів США) за період з 01.01.2019 р. по 30.11.2024 р.

Імпорт			Експорт		
Код країни	Вартість тис. дол. США	Питома вага	Код країни	Вартість тис. дол. США	Питома вага
за період з 01.01.2019 по 31.12.2019					
POL	49777	22,97%	MDA	2687	20,41%
DEU	28967	13,37%	ITA	2040	15,49%
CZE	17034	7,86%	BLR	1972	14,98%
Інше	120896	55,80%	Інше	6467	49,12%
Всього	216674			13166	
за період з 01.01.2020 р. по 31.12.2020 р.					
POL	67134	24,97%	MDA	2938	25,57%
DEU	30199	11,23%	BLR	2173	18,91%
HUN	21234	7,90%	CZE	796	6,93%
Інше	150270	55,90%	Інше	5585	48,60%
Всього	268837			11492	
за період з 01.01.2021 р. по 31.12.2021 р.					
POL	73361	24,20%	MDA	3342	26,89%
DEU	35091	11,58%	BLR	2651	21,33%
FRA	21621	7,13%	GEO	919	7,39%
Інше	173032	57,09%	Інше	5517	44,39%
Всього	303105			12429	
за період з 01.01.2022 р. по 31.12.2022 р.					
POL	73528	29,70%	MDA	1966	22,67%
CZE	27808	11,23%	POL	1033	11,91%
DEU	24849	10,04%	LVA	902	10,40%
Інше	121396	49,03%	Інше	4773	55,03%
Всього	247581			8674	

за період з 01.01.2023 р. по 31.12.2023 р.					
POL	66914	22,52%	MDA	3097	20,98%
CZE	42228	14,21%	POL	2366	16,03%
DEU	26279	8,84%	LVA	1811	12,27%
Інше	161717	54,42%	Інше	7485	50,71%
Всього	297138			14759	
за період з 01.01.2024 р. по 31.11.2024 р.					
POL	62868	21,11%	ROU	6450	30,05%
CZE	39432	13,24%	MDA	3487	16,24%
DEU	299211	10,05%	HUN	2863	13,34%
Інше	165604	55,60%	Інше	8666	40,37%
Всього	297825			21466	

Згідно до даних у таблиці, у 2019 році Польща імпортувала 22,97% питомої ваги СМЗ під УКТ ЗЕД 3402. Німеччина – 13,37%, Чехія – 7,86, інші – 55,8%. Найбільш питому вагу Україна експортувала у Молдову – 20,41%. Потім у Італію – 15,49% і у Білорусь – 14,98, інші – 49,12%.

За 2020 рік в Україну було імпортовано 24,97 % питомої ваги з Польщі, 11,23% з Німеччини, 7,9% з Угорщини та 55,9% інші. Експортовано з України у Молдову – 25,57%, у Білорусь – 18,91%, у Чехію – 6,93% та 48,6 % інші.

Найбільшу питому вагу імпорту прального порошку за 2021 р. здійснює країна Польща – 24,20%, на другому місці Німеччина – 11,58%, на третьому Франція – 7,13%. Інші – 57,09%. Україна за 2021 рік експортувала цілих 26,89% у Молдову, 21,33% у Беларусь і 7,39% у Грузію, у інші країни – 44,39%.

За 2022 рік країни експорту-імпорту змінились, питома вага прального порошку який імпортувала Польща склала 29,7%, Чехія - 11,23%, Німеччина – 10,04%, а інші – 49,03%. Згідно даних по експорту, питома вага Молдови склала 22,67%, Польща – 11,91%, Латвія – 10,4% , інші – 55,03%.

В 2023 році Польща імпортувала 22,52 % питомої ваги товару, Чехія – 14,21%, Німеччина – 8,84%, інші – 54,42%. Україна за цей час експортувала у Молдову 20,98% питомої ваги, у Польщу 16,03%, у Латвію 12,27%, інші – 50,71%.

У 2024 році за одинадцять місяців в Україну було імпортовано 21,11% питомої ваги з Польщі, 14,21% з Чехії, 8,84% з Німеччини та 54,42% інші.

Експортовано у Румунію 30,05% питомої ваги, у Молдову 16,24%, в Угорщину 13,34% та 40,37% - інші.

Відповідно до даних Державної митної служби України експортно-імпорتنі операції пральних порошків, що впорядковані під УКТЗЕД 3402 «ПАР, засоби для прання, миття та чищення», характеризувались за 01.01.2019-30.11.2024 рр. суттєвим перевищенням імпортом над експортом (табл. 1.2).

Таблиця 1.2– Сумарний обсяг імпорту та експорту у розрізі товарних позицій за кодом УКТЗЕД (тис. дол. США) за 01.01.2019-30.11.2024 рр.

Роки	Поверхнево-активні речовини, засоби для прання, миття та чищення		
	Імпорт	Експорт	Сальдо
2019	216674	12166	-204508
2020	268837	11492	-257345
2021	303105	12429	-290676
2022	247581	8674	-238907
2023	297138	161670	-102385
2024	297825	158355	-139470

За даними табл. 1.2 виявлено, що найбільше сальдо зафіксовано у 2021 році, зважаючи на значне перевищення імпорту даної групи. В 2022 році відбулося зменшення експорту ПАР – для засобів для прання, миття та чищення.

Оскільки темою кваліфікаційної роботи є «Дослідження вітчизняних та європейських підходів до оцінювання якості та безпечності пральних порошків і регулювання імпорتنих операцій в Україні», доцільним є імпорт з Німеччини на територію України.

1.2. Класифікаційні ознаки та асортиментна характеристика пральних порошків

СМЗ розрізняють за призначенням, консистенції та за наявності допоміжної функції.

Залежно від **призначення** синтетичні миючі засоби ділять на наступні види:

1. Універсальні. Універсальні засоби застосовують для прання виробів із льону, шерсті, шовку і хімічних.

2. Засоби для прання бавовняних і льняних тканин.
3. Засоби для прання вовняних і шовкових тканин.
4. Засоби для прання сильно забрудненої або грубої тканини (наприклад, спецодягу).
5. Засоби для туалетних цілей (мило, рідке мило, шампуні для волосся, гелі для душу та інше).
6. Засоби для миття посуду, інвентарю і різних поверхонь (засоби для миття посуду, чистячі засоби, засоби для миття скла та інше).
7. Засоби комплексної дії – універсальні, але мають в своєму складі спеціальні домішки для проявлення допоміжних функцій.

За **консистенцією** СМЗ бувають порошкові, рідкі, пасти.

За наявністю **допоміжної функції** – відбілюючи, з підкрашуванням, ароматизовані і інші.

Асортиментна характеристика СМЗ дуже різноманітна:

- Пральний порошок для дитячих/білих/ кольорових речей, з ефірними маслами/ароматизаторами, для ручного/автоматичного прання;
- Ополіскувачі; Будь-який ополіскувач покликаний покращити процес прання білизни. Робить він це за рахунок активних компонентів, що дарують тканинам позитивні властивості: антистатик ефект. Антистатик ефект запобігає взаємодії різних предметів щоденного побуту і одягу, наприклад: прилипання одягу до тіла, виникнення короткого невисокого електричного розряду при дотику до людини, металевих предметів або навіть просто до волосся, налипання ворсу з тканин, волосся тварин на одяг, прилипання надлишкової пилу на речі, ефекту намагнічених волосся.
- Капсули для прання. Це дозовані саше в силіконовій оболонці, яка розчиняється при контакті з водою і звільняє активні речовини.
- Гелі для прання темних/кольорових речей, з ароматизаторами. Це розчин поверхнево-активних речовин (ПАР), повністю готовий до використання. На відміну від порошків гелі мають більш м'яку миючу дію, що дозволяє

використовувати їх для щоденного прання. Як правило, гелі застосовуються при пранні в холодній і теплій воді

- Відбілювачі. Відбілюючі засоби використовують для відновлення білизни тканин. Випускають їх у вигляді порошків, рідин і таблеток. Використовують в основному для відбілювання лляних тканини, а також інших виробів із тканин.
- Плямовивідники. Це хімічний засіб, очищувальний засіб призначенням якого є видалення плям.
- Пом'якшувачи для тканини. Висококонцентрована рідина, яка робить одяг м'яким і надає йому приємного та свіжого аромату.
- Кондиціонери для білизни. Спеціальний засіб, який додається у відповідний відсік у пральній машинці, крім основного миючого. Вони покликані покращити якість прання та захистити білизну. [10]

1.3. Компонентний склад пральних порошків та критерії безпеки

Понад 90% пральних та миючих засобів, якими користуються українці, виготовлено на основі фосфатів, хлору, цеолітів, аніонних ПАР, продуктів нафтопереробки та ін.

Пральні порошки містять всі або деякі з нижче наведених елементів:

- **ПАР.** Поверхнево-активні речовини присутні чи не в кожному сучасному порошку. Це можуть бути аніонні та катіонні ПАР.
- **Аніонні ПАР** є найбільш поширеними, оскільки вони найдешевші в виробництві і моментально розчиняються у воді. Але при цьому такі речовини є найбільш шкідливими для організму і навколишнього середовища.
- **Катіонні ПАР** в меншій мірі, але все ж негативно позначаються на здоров'ї і природі.
- **Фосфати.** Це хімічні сполуки металів і фосфорної кислоти. У виробництві пральних порошків використовуються фосфати кальцію, натрію і калію. У деяких країнах вони заборонені або суворо регламентовані. У нас щодо

використання фосфатів при виготовленні побутової хімії будь-яких офіційних вказівок не існує, тому нерідко на ринку можна зустріти порошки з концентрацією фосфатів в 50% і більше.

- **Хлор** є причиною захворювань серцево-судинної системи, сприяє виникненню анемії, гіпертонії, алергічних реакцій. Хлор руйнує білки, негативно впливає на волосся, шкіру, підвищує ризик захворювання на рак. Хоча хлор міститься в побутовій хімії в малих кількостях, але все - таки він шкодить з кожним разом, коли використовуються засоби з ним, і навіть тоді, коли ці засоби не використовуються, усі, хто знаходяться поруч, постійно його вдихають.
- **Феноли.** Такі речовини є токсичними, і контакт з ними може негативно позначитися на здоров'ї серця, легенів, печінки і нирок. Крім того, феноли впливають на нервову систему. Вони здатні проникати через шкіру, навіть якщо на ній немає пошкоджень. Як правило, це відбувається під час ручного прання або при носінні речей, в тканинах яких навіть після полоскання можуть залишатися різні токсичні речовини.
- **Відбілювачі.** У складі порошків з ефектом відбілення часто присутні компоненти, що містять хлор . При впливі на слизові оболонки і шкіру такі речовини можуть викликати сильне подразнення. Сюди ж можна віднести оптичні освітлювачі, що завдають особливої шкоди навколишньому середовищу і зокрема водоймам, в які потрапляють стічні води. Також вони небезпечні для дітей і можуть викликати алергічні реакції у дорослих під впливом сонячних променів.
- **Гідрохлорид натрію.** Це ще один шкідливий компонент в складі порошків. Результати проведених досліджень показали, що тривалий вплив гідрохлориду натрію на організм негативно позначається на стані серцево-судинної системи, може викликати серйозні алергічні реакції, погіршувати стан волосся і шкіри, а також підвищувати ризик розвитку онкологічних захворювань.

Не менш шкідливими для здоров'я є хімічні ароматизатори, які використовуються в складі пральних порошків. Найчастіше – це вони є причиною алергії. Також доведено, що деякі штучні ароматизатори можуть спровокувати розвиток астми і важких форм алергії, негативно позначатися на координації рухів і концентрації уваги. [7]

На думку лікарів, щоденне використання синтетичних миючих засобів призводить до таких захворювань:

- депресія;
- порушення зору;
- захворювання шлунково-кишкового тракту;
- гіпертонія;
- проблеми зі шкірою: почервоніння, алергія, екзема, пухлини;
- онкологічні захворювання. [8]

Купуючи пральний порошок, необхідно з особливою ретельністю вивчити інформацію, надану на його етикетці:

- на якісній продукції обов'язково має бути інструкція, вказана дата виготовлення і термін його придатності;
- вміст ПАР в ньому має бути не більше 5%, при цьому наявність аніонних ПАР, які позначаються на етикетці як А-ПАР - пряма причина для відмови від покупки такого порошку;
- в пральному порошку повинні бути відсутніми фосфати, які успішно замінені сьогодні екологічно безпечними цеолітами;

Таблиця 1.3 - Вплив шкідливих речовин, що входять до складу прального порошку, на довкілля та здоров'я людини

Склад прального порошку	Вплив на здоров'я людини	Вплив на навколишнє середовище	Примітки
ФОСФАТИ (солі фосфору, що пом'якшують воду у вигляді ідбілю)	Можуть викликати дерматологічні захворювання (алергічну реакцію), проникають крізь шкіру в організм.	Сприяють процесу евтрофікації (цвітіння водойми), оскільки є добривом для синьо-зелених водоростей. 1 грам фосфатних сполук із пральних порошоків викликає зростання 5-10 кілограмів синьо-зелених водоростей.	Майже всі країни заборонили їх використання у пральних засобах.
ФОСФОНАТИ(складні ефіри фосфоновоїкислот, агрегатний стан – рідина)	Можуть викликати дерматологічну реакцію.	Стимулюють ріст водоростей у водоймах.	Це ефіри і солі фосфоновоїкислот – розробляються як альтернатива фосфатам у пральних засобах.
ЦЕОЛІТИ (мінерали кремнію, мають неправильну форму ідбілюв)	Мають підвищений вміст силікатів, що викликає знежирення шкіри.	Викликають забруднення водойм алюмінієм.	Наступний крок на шляху зменшення вмісту фосфатів у пральних засобах. Проте, мають низку недоліків – їх миюча здатність нижче; вони гірше підбілювачі потребують підвищеного вмісту аніонних ПАВ, можуть пошкоджувати тканину і зменшувати інтенсивність її забарвлення.

Продовження таблиці 1.3

<p>ПАР – Можуть викликати грубі порушення імунітету, розвиток алергії, ураження мозку, печінки, нирок, легень.</p> <p>знижують поверхнєве натягнення води, тому забруднення краще відстає від поверхні тканини (синтетичні мила, продукти переробки нафти).</p> <p>У пральних засобах поділяються на: Аніонні ПАР(особливо агресивні) Неіоногенні ПАР(менш агресивні)</p>		<p>ВОДА: зниження властивості утримування кисню, зниження прозорості, цвітіння водою.</p> <p>ПОВІТРЯ: перенесення ПАР на значні відстані.</p> <p>ҐРУНТ: накопичення та перенесення на грудочках, піщинках.</p> <p>ЖИВІ ОРГАНІЗМИ: перенесення по ланцюжках живлення; загибель водоростей, риб, земноводних.</p>	<p>Чим більше піни від порошку, тим більший вміст аніонних ПАР причому додавання неіоногенних ПАР зменшує поглинання тканиною аніонних ПАР;</p> <p>фосфатні добавки в порошках значно підсилюють токсичні властивості а-ПАР, оскільки створюють умови для більш інтенсивного проникнення їх через шкіру;</p> <p>країнах Західної Європи – дозволяється їх вміст не більше 2%; звичайний рівень а-ПАР в порошках на вітчизняному ринку – до 15%.</p>
<p>АРОМАТИЗАТОРИ</p>	<p>Свербіння тіла, рук, очей, може розвинутих алергія, астма.</p>		<p>Не мають відношення до чистоти білизни. Потрібні для того, щоб замаскувати хімічний аромат компонентів прального порошку і надати відіпрати білизні приємний запах. Можуть бути як натурального, так і штучного походження – виробник це не вказує, але навряд чи в бюджетному порошку буде використовуватися дорогий натуральний компонент</p>

Продовження таблиці 1.3

ФТАЛАТИ	Є дослідження, які стверджують про можливість впливу фталатів на розвиток плоду вагітної жінки	Вплив на розвиток плоду у дрібних гризунів, на інших тваринах дослідження не проводились.	Утримувачі запаху, не мають відношення до чистоти білизни.
ЕНЗИМИ	З точки зору інтоксикації організму ці речовини не вважаються небезпечними	Розщеплюють складні забруднення, фактично вони не потрібні при пранні не сильно забруднених речей, але додаються в пральні засоби в будь-якому випадку.	
ВІДБІЛЮВАЧ – (гіпохлорит натрію)	Сприяє захворювання серцево-судинної системи, сприяє виникненню атеросклерозу, анемії, гіпертонії, алергічних реакцій, негативно впливає на шкіру і волосся, підвищує ризик захворювання на рак	Отруйний для всіх живих організмів в залежності від дозування, легко вступає в реакцію з іншими сполуками та утворює токсичні похідні продукти.	Не обов'язків компонент, можна замінити содою.
ОПТИЧНИЙ ВІДБІЛЮВАЧ	Може викликати контактний дерматит	Дуже токсичний для риб у водоймах.	Має світло відбиваючий ефект і створює ілюзію «сяючої» білизни, причому на власне чистоту білизни не впливають. Практично не виполіскуються – їх задача і полягає в тому, щоб залишитися на тканині.

Ще більш уважними необхідно бути при виборі порошку для прання дитячих речей:

- дитячі пральні порошки не повинні містити хімічних сполук для додання м'якості, легкого прасування і підтримки кольору речей;
- інструкція із застосування засобу та його дозування обов'язково повинні відображатися на етикетці;
- найкраще вибирати продукцію, на якій зазначено, що вона гіпоалергенна і призначена для новонароджених.[9]

1.4. Нормативні підходи України та ЄС до оцінювання якості та безпечності пральних порошоків

Українська асоціація професіоналів довкілля(ПАЕУ/Professional Association of Ecologists of Ukraine) – інноваційна, незалежна, сучасна, неприбуткова організація спеціалістів державного та приватного секторів із спільними інтересами у дотриманні принципів стійкого розвитку та еко трансформації всіх сфер та галузей.

Позиція РАЕУ щодо необхідних змін у законодавчому регулювання мийних засобів (табл. 1.4) визнає досить низький рівень поінформованості громадськості щодо небезпеки використання синтетичних мийних засобів та має на меті:

- ознайомити із зазначеними законопроектами;
- підвищити екологічну просвіту користувачів мийних засобів;
- залучити заінтересовані кола до співпраці та приведення національного законодавства у відповідність з вимогами Європейського Союзу щодо мийних засобів та поверхнево-активних речовин для мийних засобів;
- допомогти українським підприємствам впровадити застосування екологічно безпечних мийних засобів.

Таблиця 1.4 - Позиція РАЕУ щодо необхідних змін у законодавчому регулюванні мийних засобів

№ з/п	Положення законопроекту	Побажання ПАЕУ
1	Застосування законопроекту до юридичних та фізичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності, які здійснюють діяльність, пов'язану з поводженням із мийними засобами	<p>Поширення вимог виключно на суб'єктів підприємницької діяльності, які здійснюють діяльність, пов'язану з поводженням із мийними засобами, не обмежить використання фосфатів та поверхнево активних речовин для мийних засобів.</p> <p>Доцільно узгодити законопроект з Регламентом ЄС № 648/2004 та додати про поширення вимог законопроекту і на мийні засоби. Зокрема на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мийні засоби, призначені для прання або очищення та введені в обіг на території України для потреб споживача (користувача); - мийні засоби, призначені для замочування, полоскання, підкромхалювання, апретування, пом'якшування або вибілювання виробів з тканин; - мийні засоби, призначені для очищення поверхонь, матеріалів, виробів, механізмів, механічних пристроїв, транспортних засобів та допоміжного обладнання, інструментарію, апаратури тощо; - інші мийні засоби, призначені для використання під час прання та очищення. <p>Ідентифікаційною ознакою мийного засобу є його призначення. Інформація про призначення зазначається в маркуванні та інструкції із застосування мийного засобу</p>
2	Встановлення обмежень щодо застосування мийних засобів на основі фосфатів та/або поверхнево активних речовин для мийних засобів, які не відповідають європейським стандартам, а також мийних засобів до складу яких входять хлор та хлорорганічні сполуки	<p>Вказана норма носить декларативний, загальний характер. Варто узгодити законопроект з Регламентом ЄС № 648/2004 та вказати конкретні нормативи вмісту фосфатів та фосфатних сполук. А саме:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Для прального порошку загальний вміст фосфору не повинен становити чи перевищувати 0,5 грама в рекомендованій кількості та/або дозуванні прального порошку для використання в основному циклі процесу прання у жорсткій воді для стандартного завантаження пральної машини. 2. Для мийних засобів для побутових посудомийних машин загальний вміст фосфору не повинен становити чи перевищувати 0,3 грама в стандартній дозі мийного засобу для використання в основному циклі миття для завантаження посудомийної машини столовим набором на 12 персон

3	<p>Здійснення державного нагляду у сфері поводження з мийними засобами центральними органами виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів та з питань охорони здоров'я</p>	<p>Дана норма не узгоджена з діючим законодавством. В національному законодавстві на врегулювання відповідних суспільних відносин спрямовані також положення Законів України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» від 2 грудня 2010 року № 2740-VIII (далі — Закон № 2740) та «Про загальну безпечність нехарчової продукції» від 2 грудня 2010 року № 2736-VI (далі — Закон № 2736), які взагалі не згадуються в законопроекті.</p> <p>При цьому у Законі № 2740 встановлюються правові та організаційні засади здійснення державного ринкового нагляду і контролю нехарчової продукції. Зокрема, цим Законом визначені питання організації ринкового нагляду та здійснення контролю продукції, вжиття заходів нагляду і контролю (наприклад, перевірки характеристик продукції, у тому числі відбір зразків продукції та їх експертиза (випробування); обмежувальні (корегувальні) заходи, що включають: а) обмеження надання продукції на ринку; б) заборону надання продукції на ринку; в) вилучення продукції з обігу; г) відкликання продукції; контроль стану виконання рішень про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів; попередження органами ринкового нагляду споживачів (користувачів) про виявлену цими органами небезпеку, що становить продукція), встановлено права та обов'язки суб'єктів господарювання та їх відповідальність тощо.</p> <p>Своєю чергою, у Законі № 2736 встановлюються правові та організаційні засади введення в обіг в Україні нехарчової продукції і забезпечення її безпечності. Зокрема, зазначеним Законом врегульовано питання доведення безпечності продукції, доступу до інформації у сфері забезпечення безпечності продукції, державного ринкового нагляду за додержанням загальної вимоги щодо безпечності продукції, визначаються обов'язки виробників і розповсюджувачів, встановлюється відповідальність за порушення вимог цього Закону тощо.</p> <p>Варто вказати про здійснення державного нагляду у сфері поводження з мийними засобами відповідно до вказаних законів</p>
---	--	---

4	<p>Етикування мийних засобів шляхом опису їх специфічних символів, їх використання та маркування</p>	<p>Вказана норма є декларативною, не узгоджується з ст. 15 Закону України «Про захист прав споживачів» від 12 травня 1991 року № 1023-ХІІ, у якій безпосередньо визначені вимоги до інформації про продукцію, яка доводиться до відома споживачів виробником (виконавцем, продавцем) у супровідній документації, на етикетці, а також у маркуванні чи іншим способом.</p> <p>Пропонуємо передбачити наступні вимоги до маркування:</p> <p>1. Мийний засіб маркується шляхом нанесення на зовнішню поверхню пакування чи етикетку напису чіткими літерами, що не змиваються протягом строку придатності такого засобу, із зазначенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - найменування та інформації про призначення мийного засобу; - торговельної марки (за наявності) або торговельного знака, найменування, місцезнаходження та номера телефону виробника мийного засобу або його уповноваженого представника; - інформації про склад мийного засобу та його дозування; - адреси, зокрема електронної пошти (за наявності), та номера телефону, за якими можна одержати технічний опис інгредієнтів; - інструкції із застосування, заходів безпеки та спеціальних застережень; - маси нетто чи об'єму; - дати виготовлення; - строку придатності; - умов зберігання (за потреби). <p>2. У разі коли мийний засіб постачається нерозфасованим, зазначена інформація повинна міститися в супровідній документації.</p> <p>3. Національний знак відповідності згідно з описом та правилами його застосування, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження опису та правил застосування національного знака відповідності» від 29 листопада 2001 року № 1599, наноситься на зовнішню поверхню пакування чи етикетку мийного засобу, що пройшов оцінку відповідності згідно з цим Технічним регламентом</p>
---	--	--

5	Здійснення Мінприроди та місцевими органами виконавчої влади та місцевого самоврядування інформаційно-просвітницьких заходів щодо загроз, пов'язаних з використанням мийних засобів, що містять, фосфати та поверхнево-активні речовини для мийних засобів	Крім вказаних суб'єктів, варто зобов'язати і суб'єктів господарювання, що виробляють, імпортують, реалізують на території України мийні засоби, що містять, фосфати та поверхнево активні речовини для мийних засобів, також здійснювати інформаційно-просвітницькі заходи щодо загроз, пов'язаних з їх використанням
6	Відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері поводження із мийними засобами	Проектом пропонується перелік порушень, що передбачають відповідальність у сфері поводження із мийними засобами без наявності (пропозиції) конкретної статті Кодексу України про адміністративні правопорушення, яка передбачає можливість притягнення до відповідальності та встановлює вид відповідальності.

1.5. Міжнародні та вітчизняні вимоги до екологічних показників пральних порошків

Враховуючи особливий склад пральних порошків, їх вплив на навколишнє середовище і здоров'я людини, а також вплив засобів для прання речей, які одягаємо на тіло, вкрай важливим питанням є якість та безпечність зазначених засобів.

При вирішенні питань безпеки пральних порошків розглядаються екологічні, токсикологічні та санітарно-хімічні показники, що відображено в законодавчих документах, які забезпечують безпечне використання синтетичних мийних засобів в країнах Євросоюзу та в Україні.

В Україні діють такі основні документи, що регулюють якість та безпечність мийних засобів:

1. Технічний регламент мийних засобів, затверджений наказом Кабінету Міністрів України від 2 червня 2021 р. № 575;
2. ДСТУ 2972:2010 «Засоби мийні синтетичні порошкоподібні. Загальні технічні вимоги та методи випробування»;
3. СанПіН№ 6026 Б-91 «Санітарні правила та норми з виробництва та застосування товарів побутової хімії»; [10]
4. Стандарт СОУ ОЕМ 08.002.12.065:2011 Засоби мийні та засоби для чищення. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу, за схемою сертифікації згідно ISO 14024:1999 Environmental labels and declarations – Type I environmental labeling – Principles and procedures (Екологічні маркування та декларації – Екологічне маркування типу I – Принципи та методи).

Показники безпеки пральних порошків, які діють в Україні, наведені в таблиці 1.5

Таблиця 1.5 - Показники при оцінці ризику пральних порошків в Україні згідно Технічного регламенту

Показники, нормативи і регламенти, які враховуються при оцінці ризику	Нормативні величини і регламенти
Токсикологічні	
дія на шкіру і слизові оболонки	відсутність подразнюючої дії при дотриманні режиму використання
алергенна	відсутність алергенної дії при дотриманні режиму використання
здатність викликати віддалені ефекти	відсутність канцерогенної мутагенної тератогенної ембріотоксичної дії
Санітарно-хімічні	
pH	0,7-11,5 (для 1% розчину)
допустимий вміст ПАР	на текстильних матеріалах 5 мкг/см ² , на посуді – 0,15 мкг/см ² , на шкірі рук 1 мкг/см ²
утворення пилу	масова частка пилу – не більше 3%
піноутворення	висота піни не більше 20 см

На сьогоднішній день в країнах Європейського союзу діють наступні законодавчі документи:

1. Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) № 1907/2006 від 18 грудня 2006 року щодо реєстрації, оцінки, дозволу і обмеження хімічних речовин (REACH -(Registration, Evaluation, Authorisation and restriction of Chemicals));
2. Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 1272/2008 від 16 грудня 2008 року про класифікацію, маркування та пакування речовин та сумішей (CLP)
3. Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 648/2004 від 31 березня 2004 року щодо мийних засобів.[11]

Зробимо аналіз щодо вимог до якості та безпечності пральних порошків згідно нормативних документів (табл. 1.6).

Таблиця 1.6 - Вимоги до якості та безпечності згідно Технічного регламенту мийних засобів, ДСТУ 2972:2010 «Засоби мийні синтетичні порошкоподібні» та Регламенту ЄС «REACH»

Показник	Технічний регламент	ДСТУ 2972:2010	Регламент REACH
Рівень повного біологічного розкладу ПАР	За 28 днів не менш як 60 % (за двоокисом вуглецю) або 70% (за загальним органічним вуглецем)	Не менш як 80 %	Більш ніж 86%
Рівень первинного біологічного розкладу ПАР	Не менш як 80 %	Не менш як 80 %	Більш ніж 86%
Вміст фосфатів та інших сполук фосфору у пральних порошках	Загальний вміст фосфору не повинен становити чи перевищувати 0,5 грама в рекомендованій кількості та/або дозуванні прального порошку для використання в основному циклі процесу прання у жорсткій воді для стандартного завантаження пральної машини	Не більше 17 % фосфатів у перерахунку на P ₂ O ₅	Менше ніж 0,5 грам загального фосфору в рекомендованій дозі для стандартної загрузки пральної машини, у середньому це 100 грам порошку, що еквівалентно близько 0,5% загального фосфору.
Зовнішній вигляд	Не вказано	Гранули або порошок	Без вмісту барвників
Мийна здатність, %, не менше	Не вказано	85	Не вказано
Хімічна вибілювальна здатність, %, не менше (для порошків з хімічним вибілювачем)	Не вказано	80	Не вказано
Показник концентрації водневих іонів, од. рН	Не вказано	7,5-11,5	Не вказано
Масова частка пилу, %, не більше	Не вказано	3,0	Не вказано
Висота піни, см, не більше ніж	Не вказано	20	Не вказано
стійкість піни, одиниць, не більше ніж	Не вказано	0,2	Не вказано

Зольність бавовняної тканини після 25 циклів прання,%, не більше	Не вказано	2,0	Не вказано
Зниження міцності бавовняної тканини після 25 циклів прання, %, не більше	Не вказано	18,0	Не вказано

Згідно таблиці 1.6 повну інформацію щодо вимог до якості та безпечності прального порошку надано у ДСТУ 2972:2010 «Засоби мийні синтетичні порошкоподібні. Загальні технічні вимоги та методи випробування».

Висновки до розділу 1

1. Ринок синтетичних мийних засобів є сегментом ринку засобів для прання. Представляється можливим виділити наступні товарні категорії, що формують сегмент: пральні порошки, ополіскувачі, капсули для прання, гелі для прання, відбілювачі, плямовивідники, кондиціонери для білизни, пом'якшувач для тканин. Виходячи із аналізу експортно-імпортних операцій щодо пральних порошоків зрозуміло що, доля імпорту займає більшу частину ринку. Об'єктом дослідження було обрано саме пральні порошки для кольорових речей тому, що велику долю ринку засобів для прання займають сухі пральні порошки.
2. При аналізі нормативної документації було встановлено що, повну інформацію щодо якості пральних порошоків має ДСТУ 2972:2010 «Засоби мийні синтетичні порошкоподібні. Загальні технічні вимоги та методи випробування».
3. Вагомими чинниками, що впливають на якість та безпечність пральних порошоків є компонентний склад та герметичність пакування, також матеріал, з якого виготовлена тара.

РОЗДІЛ 2

ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ОБ'ЄКТУ ТА ПРЕДМЕТА ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1. Алгоритм проведення досліджень

З метою виконання поставлених задач в кваліфікаційній роботі, складена загальна схема послідовності проведення досліджень, яка представлена на рис.

2.4. Експериментальні випробування проводились в домашніх умовах.

Рис. 2.4 - Алгоритм проведення досліджень

Робота виконувалась у три етапи:

- I. Теоретичний огляд.
- II. Аналіз структури асортименту, вибір об'єктів дослідження.
- III. Проведення випробувань, узагальнення результатів.

2.2. Аналіз асортиментної структури пральних порошків та обґрунтування вибору об'єктів дослідження

З метою вивчення асортиментної структури СМЗ, що представлено на ринку України, було обрано 3 торгові мережі, які знаходяться у м. Одеса(табл.2.7):

- 1) ТОВ «Таврія В» – всеукраїнська мережа супермаркетів
- 2) ТОВ «Обжора» – одеська мережа супермаркетів.
- 3) ТОВ «Сільпо» - всеукраїнська мережа супермаркетів.

Таблиця 2.7 – Аналіз асортиментної структури СМЗ

Торгівельна мережа			
Види прального порошку	Таврія В	Обжора	Сільпо
Універсальний	Порошок Signum Універсал пральний 4,5кг	Пральний порошок Pride 400г 2в1 з кондиціонером	Порошок пральний SavexWhites&Colors
	Порошок для прання Wash&Free універсальний 5кг	Пральний порошок Pride 400г UniversalMountain Spring	Порошок пральний SavexParfumLock 2in1 Whites&Color
	Порошок пральний Savex 2in1 Fresh	Пральний порошок Wash&Free 400г універсальний	Порошок пральний «Мама»
	Порошок пральний Gallus концентрат універсальний 3,9кг	Порошок пральний SavexParfumLock 2in1 Whites&Color	Порошок пральний GrunwaldEco універсальний
	Пральний порошок BingoAutomatWhite &Colors 3кг		Порошок пральний Alles GUT! універсальний
			Порошок пральний Wash&Free універсальний
Для дитячої білизни	Порошок пральний ТеоBebeGreen для дитячих речей 0,4кг	*Пральний порошок DoctorWash 400г Baby для дитячих речей	Порошок пральний TeobebeTenderAloe для дитячих речей

Продовження таблиці 2.7

	Порошок пральний DoctorWashBaby 2,4кг	Пральний порошок Mishka 400г для прання дитячої білизни	Порошок пральний Teobebe «Ромашка»
			Порошок пральний Alenka для новонароджених
			Порошок пральний SatinNaturalBalance для дитячого одягу
Для кольорових речей	Пральний порошок PersilColor 5,4кг	Пральний порошок iWash 400г авт д/кол речей весняні квіти	Порошок пральний BonuxMagnolia для кольорових речей
	Пральний порошок WashPulverColor 3,4кг	Пральний порошок Gala 300г Аква-Пудра для кольорових речей морська свіжість	Порошок пральний Ariel «АкваПудра» Color
	Порошок TideАква Пудра Колор пральний 4,05г	Пральний порошок PERSIL Експерт Колор 3 кг	Порошок PersilColor
	Порошок пральний Gallus концентрат для кольорових речей 1,7кг	Пральний порошок LOSK Колір 400 г	Порошок пральний SuperBrightColor
	Порошок пральний Gala для кольорових речей 3,6кг		Порошок пральний PersilColor для кольорових речей
Для білих речей			Порошок пральний BonuxIceFresh для білих речей
			Порошок пральний Persil «Свіжість від Silan» для білих і світлих речей
Для ручного прання	Порошок SplitoUniversal для ручного прання 400г	Пральний порошок Pride д/ручн пр. гірська свіжість 400 г	

	Пральний порошок TideАква-Пудра Альпійська свіжість для ручного прання	Пральний порошок GALA 300г Аква-Пудра Французький аромат ручне прання	
	Пральний порошок Gala Французький аромат для ручного прання 300г	Пральний порошок PERSIL д/ручн прання свіж. Silan 400 г	
Для автоматичного прання	Пральний порошок 7 Альпи автомат 400г	Пральний порошок PERSIL GOLD свіжість сілана 1,5 кг автомат	Порошок пральний Persil свіжість від Silan автомат
	Порошок безфосфатний Сем ерка автомат 2.4кг	Пральний порошок PERSIL GOLD свіжість сілана 3 кг автомат	Порошок пральний Savex Premium Color&Care автомат
	Пральний порошок Gala Французький аромат автомат 3,6кг	Пральний порошок GALA 3,6кг Аква-Пудра Французький аромат автомат	Порошок пральний Savex Premium Fresh автомат
	Порошок пральний TideАква-пудра Альпійська свіжість автомат 2,1кг	Пральний порошок Pride 400г FreshNatureАroma автомат	Порошок для прання Gala «Аква-Пудра» «Французький аромат» автомат
		Пральний порошок Tide 300г Аква-пудра Альпійська свіжість авт	Порошок пральний Persil Свіжість від Silанавт

Користуючись офіційними сайтами магазинів, було проаналізовано структуру асортименту прального порошку, результати якого представлені нижче у відповідній таблиці(табл. 2.8).

Таблиця 2.8. Широта асортименту в 3-х магазинах.

Назва магазину	Заправні дані		
	Широта фактична	Широта дійсна	Коефіцієнт широти
ТОВ «Таврія В»	19	5	0,26 -26%

ТОВ «Обжора»	18	4	0,22-22%
ТОВ «Сільпо»	22	5	0,23-23%

Фактична широта асортименту ТОВ «Таврія В» становить 19, а діюча широта — 5. Коефіцієнт широти знаходиться в діапазоні 0,26–26%, що є найвищим серед усіх магазинів. Це свідчить про значну різноманітність асортименту товарів у магазині, який має найбільший коефіцієнт широти серед трьох аналізованих магазинів. Фактична широта асортименту ТОВ «Обжора» складає 18, а діюча широта — 4. Коефіцієнт широти перебуває в межах 0,22–22%. Це вказує на трохи меншу широту асортименту в порівнянні з ТОВ «Таврія В». Проте показник є стабільним і відносно високим. Фактична широта асортименту ТОВ «Сільпо» дорівнює 22, а діюча широта — 5. Коефіцієнт широти становить 0,23–23%, що на 3% нижче, ніж у ТОВ «Таврія В». Магазин демонструє також досить широку пропозицію товарів, хоч і поступається лідеру.

Найбільший показник коефіцієнта широти асортименту зафіксовано у ТОВ «Таврія В» — 26%. Це на 4% більше, ніж у ТОВ «Обжора» та на 3% більше, ніж у ТОВ «Сільпо». ТОВ «Таврія В» має найширший асортимент товарів серед трьох аналізованих магазинів.

2.3. Характеристика об'єктів та методів дослідження

Сьогодні вибір пральних засобів у магазинах великий: хтось купує їх, орієнтуючись на високу вартість, інші обирають середню цінову категорію, не вважаючи за потрібне переплачувати. Проте дорого не завжди означає якісно. На жаль, підробки пральних порошків також не рідкість. Тому проведемо дослідження, за допомогою якого дізнаємось чи відповідає якість прального порошку нормативним документам і чи не ідентифікований він.

Для аналізу нами було обрано пральні порошки ТМ «Persil», ТМ «Ariel», ТМ «DeLaMark», ТМ «Savex», ТМ «Gala» для кольорових речей. (табл.2.9)

Таблиця 2.9 – Об’єкти дослідження

№ зразка	Найменування продукту, ТМ	Виробник	НД за яким вироблено товар	Зображення
1	Пральний порошок «Persil», ТМ для кольорових речей	Німеччина	Регламент REACH (Ресстрація, Оцінка, Дозвіл і обмеження Хімічних речовин)	
2	Пральний порошок «Ariel», ТМ для кольорових речей	Великобританія	Регламент REACH (Ресстрація, Оцінка, Дозвіл і обмеження Хімічних речовин)	
3	Пральний порошок «DeLaMark», ТМ для кольорових речей	Україна	ТУ У 24.5-36385435-001:2011	
4	Пральний порошок «Savex», ТМ для кольорових речей	Болгарія	Регламент REACH (Ресстрація, Оцінка, Дозвіл і обмеження Хімічних речовин)	
5	Пральний порошок «Gala», ТМ для кольорових речей	Україна	ТУ У 24.5-30093073-017-2004	

Згідно до результатів моніторингу ринку України та аналізу асортименту в торговельних мережах м. Одеса, нами визначено, що найбільш популярні торгові марки на сьогоднішній день це ТМ «Persil», ТМ «Ariel» та ТМ «Gala». Пральний порошок ТМ «Savex» відомий доступними цінами та різноманітними ароматами. Для аналізу товару українського виробництва обрано було ТМ «DeLaMark», який

презентує себе як еко порошок. Дослідження проводили за методами, які вказані в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10 – Методи дослідження

Назва показника та/або групи показників	Назва методу та нормативний документ
Органолептичні показники: зовнішній вигляд, консистенція, колір, запах.	ДСТУ 2972:2010 «Засоби миючі синтетичні порошкоподібні. Загальні технічні вимоги та методи випробувань»
Фізико-хімічні показники: відповідність маси нетто, піноутворення, піностійкість, мийну здатність, розчинність.	Згідно з ДСТУ 2665:2012«Засоби мийні синтетичні. Метод визначання мийної здатності»
Стан упаковки та маркування.	Технічний регламент мийних засобів, затверджений наказом Кабінету Міністрів України від 2 червня 2021 р. № 575

Відповідність зразків, що досліджуються, визначали за органолептичними та фізико-хімічними показниками.

До органолептичних показників увійшли: зовнішній вигляд, консистенція, колір, запах. До фізико-хімічних показників увійшли: відповідність маси нетто, піноутворення, піностійкість, мийна здатність, розчинність.

Оцінка якості відібраних зразків пральних порошоків проводилася відповідно до вимог ДСТУ 2972:2010 «Засоби миючі синтетичні порошкоподібні. Загальні технічні вимоги та методи випробувань», яким передбачено аналіз маркування товарів, вимоги до упакування та органолептичних і фізико-хімічних показників якості пральних засобів.

Порошки досліджуваних зразків являли собою однорідні суміші, розсипчасті, з сухими на дотик крупинками білого кольору із кольоровими включеннями – ензимами. Зразки, відібрані для дослідження, були упаковані в картонну тару. Упаковка усіх зразків була ціла, неушкоджена, чиста, художньо оформлена, ребра картонних пачок були тверді, не зігнуті.

Дослідження розчинності. У тару налити 200 мл теплої води і додати 2г прального засобу. Дану суміш перемішати, якщо порошок не розчиняється, значить у складі може бути заміна натурального продукту імітатором(наприклад, пісок). Тоді це вже асортиментна фальсифікація товару.

Дослідження піноутворення та піностійкості розчину засобу для прання відповідно до ДСТУ 2972:2010. Для визначення піноутворення, потрібно розчинити 2 г засобу для прання у склянці з 200 мл теплої дистильованої води. Отриманий розчин, вливаємо в стакан з позначками не торкаючись його стін. Відразу після стікання всього розчину визначаємо верхній рівень піни і верхній рівень розчину, що залишився під піною. Різниця цих показників характеризує піноутворення «П1». Для того щоб знайти значення піностійкості циліндр з розчином ми залишили у спокої на 5 хвилин, потім зробили аналогічні до попередніх вимірювання і отримали значення «П2». Піностійкість розрахуємо за наступною формулою:

$$\text{Піностійкість} = (\text{П2}/\text{П1}) * 100\%, \quad (2.1)$$

де П2 – кількість піни після 5 хвилин спокою, см;

П1 – піноутворення розчину прального порошку, см.

Піноутворююча здатність та піностійкість є основними властивостями, які забезпечують миючу дію пральних порошоків. Відповідно до стандарту показники «стійкість піни» та «здатність піноутворення» регулюються в сукупності: якщо піна висока, то в неї повинна бути низька стійкість (тобто щоб вона відразу спадала), якщо піна низька, стійкість може бути висока.

Визначення рівня рН (лужності) відповідно до ДСТУ 2972:2010. Для визначення рівня рН потрібно зважити 2 г засобу для прання, повільно розчинити його у склянці з 200 мл теплої дистильованої води, після чого за допомогою індикаторного паперу визначити рівень рН 1%-го розчину засобу для прання. [12]

Дослідження здатності синтетичних мийних засобів до відпирання різних забрудників.

Зразками були шматочки помаранчевої тканини, які навмисно забруднили трьома видами забрудників: смородинове варення, трава із землею, тональний крем.

Після висихання, дані зразки були поміщені у автоматичну пральну машину моделі MieleNovotronic W323 з додавання пральних засобів для кольорових речей. Прання відбувалося протягом 30 хвилин за температури 30 градусів. Після завершення процесу прання досліджувані зразки були висушені.

2.4. Визначення коду УКТ ЗЕД при переміщенні пральних порошків через МКУ

Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД) складається на основі Гармонізованої системи опису та кодування товарів та затверджується законом про Митний тариф України.

В Україні на даний час використовується Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі УКТ ЗЕД), яка вступила в силу з 1999 р. Вона розроблена на основі Гармонізованої системи опису та кодування товарів і Комбінованої номенклатури Європейського Союзу. УКТ ЗЕД співпадає з Гармонізованою системою на рівні шести знаків, а з Комбінованою номенклатурою ЄС – на рівні восьми знаків товарного коду.

УКТ ЗЕД складається з:

- набору кодів товарів;
- описів товарів, які відповідають цим кодам;
- правил і пояснень як класифікувати товари за тими чи іншими кодами.

Суть класифікації товарів полягає у тому, що кожному товару, який переміщують через кордон, присвоюються 10 – значний код. Це роблять для того, щоб однозначно ідентифікувати товар, визначити ставку мита та заходи офіційного контролю, які потрібно застосувати. Окрім цього, присвоєння коду спрощує ведення митної статистики.

В УКТ ЗЕД товари систематизовано за розділами, групами, товарними позиціями, товарними підпозиціями, найменування і цифрові коди яких уніфіковано з Гармонізованою системою опису та кодування товарів. Структура десятизнакового цифрового кодового позначення товарів в УКТ ЗЕД включає код групи (перші два знаки), товарної позиції (перші чотири знаки), товарної

підпозиції (перші шість знаків), товарної категорії (перші вісім знаків), товарної підкатегорії (десять знаків).

Для докладнішої товарної класифікації використовується сьомий, восьмий, дев'ятий та десятий знаки цифрового коду.

Структура коду УКТ ЗЕД зображена на рис.2.5.

Рис 2.5 – Схематичне зображення коду УКТ ЗЕД .

Вся УКТ ЗЕД поділена на 21 розділ та 97 товарних груп.

Код товару впливає на застосування до цього товару тарифних та нетарифних заходів.[13]

Перший рівень - групи, що мають двозначну арабську нумерацію, але яка немає зв'язку з нумерацією розділів. Цьому рівню відповідають цифрові позначення з двома знаками від 01 до 97 і вони і є першими двома цифрами у десятизначному коді товару.

На першому рівні товари згруповані згідно:

- з матеріалом, з якого вони виготовлені;
- з функціями, які вони виконують;
- зі ступенем обробки.

При утворенні груп у ГС використовується принцип послідовності обробки товарів - від сировини до отримання напівфабрикатів і готових виробів.

Другий рівень - товарні позиції. Деталізація товарів на цьому рівні здійснюється за більш різноманітними і специфічними ознаками. Товарні позиції - це чотиризначні коди, перші два знаки в яких є номером групи, яка включає дану позицію.

Третій рівень - підпозиція. На цьому рівні використовуються додаткові ознаки деталізації товарів на доповнення до вищезазначених. Товарні підпозиції - це шестизначні коди, перші два знаки в яких є номером групи, а наступні два - номером позиції. Тобто це є найнижчий рівень деталізації товару, на якому код товару та його текстовий опис відповідають ГС.

Четвертий рівень - товарна категорія. Восьмизначний код відповідає рівню Комбінованої номенклатури Європейського Союзу.

П'ятий рівень - товарна підкатегорія. На цьому рівні вводяться додаткові критерії товару.[14]

Визначимо код УКТ ЗЕД (табл. 2.11) на прикладі прального порошку, для кольорових речей ТМ «Persil», для роздрібної торгівлі.

Об'єктом переміщення через митний кордон України є пральний порошок для кольорових речей ТМ «Persil», потрібно звернути увагу на сировину, з якого він вироблене. Так, як в пральному порошку присутні ПАР, то даний продукт можна віднести до Розділу VI «Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості», який включає в собі групи з 28 по 38.

Мийні засоби відносять до Групи 34 «Мило, поверхнево-активні органічні речовини, мийні засоби, мастильні матеріали, воски штучні та готові, суміші для чищення або полірування, свічки та аналогічні вироби, пасти для ліплення, пластилін, "стоматологічний віск" і суміші на основі гіпсу для стоматології», отже код групи (34). Позицію було визначено завдяки призначенню мийного засобу, а саме позиція 3402 «Поверхнево-активні органічні речовини (крім мила); поверхнево-активні препарати, засоби для прання, миття (включаючи допоміжні мийні засоби) та засоби для чищення ізвмістом або без вмісту мила (крім засобів, включених до товарної позиції 3401. Для визначення підпозиції, було звернено увагу на основну відмінність, а саме пральний порошок для роздрібної

торгівлі, тому було обрано підпозицію 340250 «засоби, розфасовані для роздрібно́ї торгівлі», код на рівні 6 знаків – 340250.

Код категорії не визначається, тому присвоюємо відповідну підкатегорію, а саме 3402 50 90 00 «Мийні засоби та засоби для чищення».[15]

Таблиця 2.11– Визначення коду УКТ ЗЕД.

№	Рівень деталізації	Отримані результати	Структура коду УКТЗЕД
	Розділ	VI Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості	
1	Група	Мило, поверхнево-активні органічні речовини, мийні засоби, мастильні матеріали, воски штучні та готові, суміші для чищення або полірування, свічки та аналогічні вироби, пасти для ліплення, пластилін, "стоматологічний віск" і суміші на основі гіпсу для стоматології	34
2	Позиція	Поверхнево-активні органічні речовини (крім мила); поверхнево-активні препарати, засоби для прання, миття (включаючи допоміжні мийні засоби) та засоби для чищення із вмістом або без вмісту мила (крім засобів, включених до товарної позиції 3401):	3402
3	Підпозиція	засоби, розфасовані для роздрібно́ї торгівлі:	3402 50
4	Категорія	-	-
5	Підкатегорія	мийні засоби та засоби для чищення	3402 50 90 00

Отже, пральний порошок, для кольорових речей ТМ «Persil» має такий код УКТ ЗЕД – 3402 50 90 00

Висновки до розділу 2

1. З метою виконання поставлених задач в кваліфікаційній роботі нами складена загальну схему послідовності проведення досліджень.
2. Вивчено характеристику методів оцінювання якості пральних порошоків.

3. Проведений аналіз асортименту обраної групи товарів, а саме пральні порошки для кольорових речей у трьох магазинах за коефіцієнтом широти показав, що магазин «Таврія В» має найширший асортиментний різновид.

4. Згідно ЗУ «Про митний тариф» № 2697-ІХ від 19.10.22 р. пральний порошок для кольорових речей ТМ «Persil», який відноситься до мийних засобів, має код 3402 50 90 00, який використовується для застосування тарифних та нетарифних заходів регулювання.

РОЗДІЛ 3

ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРАЛЬНИХ ПОРОШКІВ ВИМОГАМ НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ

3.1. Оцінка якості пакування пральних порошків, що досліджуються

Пакування пральних порошків регламентується державними стандартами (ДСТУ 7277:2012 «Пачки складані для сипких товарів побутової хімії. Технічні умови», ДСТУ 7275:2012 «Пакети з полімерних та комбінованих матеріалів. Загальні технічні умови») та визначає вимоги до матеріалів, конструкції упаковки, а також до її функціональності. Правильне пакування забезпечує збереження властивостей продукту під час транспортування, зберігання та використання.

Основні вимоги до пакування пральних порошків

1. Матеріал упаковки:

- Використовуються фібровий картон, полімерні матеріали або комбіновані матеріали, що забезпечують захист від вологи та механічних пошкоджень.
- Матеріали повинні бути екологічно безпечними та достатньо міцними.

2. Форма та конструкція:

- Упаковка може бути у вигляді пачок, пакетів, пластикових контейнерів або поліетиленових мішків.
- Конструкція повинна забезпечувати зручність транспортування та використання.

3. Функціональні вимоги:

- Упаковка має забезпечувати герметичність, щоб уникнути потрапляння вологи та забруднення.
- Захист продукту від розсипання під час транспортування та продажу.
- Міцність упаковки для витримування навантажень. [17]

Зразок №1 ТМ «Persil»

Тара у вигляді картонної пачки. Упаковка ціла, неушкоджена, чиста, художньо оформлена яскравими кольорами, ребра картонної пачки тверді, не зігнуті.

Зразок №2 ТМ «Ariel»

Тара у вигляді картонної пачки. Упаковка ціла, неушкоджена, чиста, художньо оформлена яскравими кольорами, ребра картонної пачки тверді, не зігнуті.

Зразок №3 ТМ «DeLaMark»

Тара у вигляді картонної пачки. Упаковка ціла, неушкоджена, чиста, художньо оформлена в стилі мінімалізму, з намальованими квітами, ребра картонної пачки тверді, не зігнуті.

Зразок №4 ТМ «Savex»

Тара у вигляді картонної пачки. Упаковка ціла, неушкоджена, чиста, художньо оформлена яскравими кольорами, ребра картонної пачки тверді, не зігнуті.

Зразок №5 ТМ «Gala»

Тара у вигляді картонної пачки. Упаковка ціла, неушкоджена, чиста, художньо оформлена яскравими кольорами, ребра картонної пачки тверді, не зігнуті.

Відомо, що матеріал тари має прямий вплив на якість, безпеку та збережуваність продукту. Саме тому, також визначимо якість тари та матеріал. У таблиці 3.12 наведено основну інформацію щодо матеріалу пакування прального порошку.

Таблиця 3.12– Оцінювання якості пакування вимогам зразка № 1

№ зразка	Тип тари	Матеріал тари	Переваги	Недоліки
1	Картонна упаковка	Картон	Екологічність, підлягає переробці	Нестійка до дії вологи, шкода від гризунів, легко спалихає
2	Картонна упаковка	Картон	Екологічність, підлягає переробці	Нестійка до дії вологи, шкода від гризунів, легко спалихає

3	Картонна пачка, сам порошок упаковано удвухслойний поліетилен	Картон	Екологічність, підлягає переробці	Нестійка до дії вологи, шкода від гризунів, легко спалихає
			Захищає від вологи	Не підлягає переробці
4	Картонна упаковка	Картон	Екологічність, підлягає переробці	Нестійка до дії вологи, шкода від гризунів, легко спалихає
5	Картонна упаковка	Картон	Екологічність, підлягає переробці	Нестійка до дії вологи, шкода від гризунів, легко спалихає

Згідно оцінювання, матеріал тари є досить безпечним при дотриманні умов зберігання.

Узагальнюючи результати оцінювання пакування можна зробити висновок, що всі зразки мають гарний вигляд. Тара не пошкоджена і відповідає вимогам Технічного регламенту мийних засобів.

3.2. Оцінка відповідності маркування пральних порошків вимогам нормативних документів

Маркування є найважливішим засобом товарної інформації тому широко застосовується під проведення експертизи товарів.

Маркування — текст, умовні позначки або рисунок, що нанесені на упаковку і/або товар, а також інші допоміжні засоби, що призначені для ідентифікації товару або окремих його властивостей, доведення до споживача інформації про виробників (виконавців, відправників), кількісних і якісних характеристиках товару.

Основними функціями маркування є:

- інформаційна;
- ідентифікуюча;
- мотиваційна;
- емоційна.

Інформаційна функція маркування як одного з засобів товарної інформації є основною. Найбільша питома вага всієї інформації, зазначеної на маркуванні, приходить на основну і споживчу інформацію, менша – на комерційну. При цьому основна інформація на маркуванні дублює той же вид інформації в товаросупровідних. Розбіжність даних основної інформації може бути наслідком фальсифікації товарів. Необхідність такого дублювання обумовлена спільністю ідентифікаційної функції маркування і товаросупровідних документів. Однак, на відміну від товаросупровідних документів, маркування призначене для всіх суб'єктів комерційної діяльності, а для основної маси споживачів є практично єдиним доступним засобом товарної інформації. Тому в маркуванні питома вага комерційної інформації значно менше.

Ідентифікаційна функція маркування надзвичайно важлива, тому що це забезпечує простежуваність товарних партій на всіх етапах товароруху.

Емоційна і мотиваційна функції маркування взаємозалежні. Барвисто оформлене маркування, пояснювальні тексти, застосування загальноприйнятих символів викликають у споживача позитивні емоції і служать важливою мотивацією для прийняття рішення про покупку товару.[18]

Маркування повинне відповідати вимогам стандартів та інших нормативних документів. Згідно Технічного регламенту мийних засобів, затверджений наказом КМУ від 2 червня 2021 р. № 575 мийний засіб маркується шляхом нанесення на зовнішню поверхню пакування чи етикетку напису чіткими літерами, що не змиваються протягом строку придатності такого засобу, із зазначенням:

- найменування та інформації про призначення мийного засобу;
- торговельної марки (за наявності) або торговельного знака, найменування, місцезнаходження та номера телефону виробника мийного засобу або його уповноваженого представника;
- інформації про склад мийного засобу; опис інгредієнтів зазначається у такому діапазоні масової частки: понад 10 відсотків; від 1 до 10 відсотків; від 0,1 до 1 відсотка; менш як 0,1 відсотка.

- адреси, зокрема електронної пошти (за наявності), та номери телефону, за якими можна одержати технічний опис інгредієнтів;
- інструкції із застосування, заходів безпеки та спеціальних застережень згідно із законодавством, а в разі їх відсутності - вимог, наведених у ДСТУ ГОСТ 31340:2009 «Попереджувальне маркування хімічної продукції. Загальні вимоги»;
- маси нетто чи об'єму;
- дати виготовлення;
- строку придатності;
- умов зберігання (в разі потреби).

У разі коли мийний засіб постачається нерозфасованим, інформація, зазначена в абзацах другому, третьому і п'ятому цього пункту, повинна міститися в супровідній документації.

Маркування мийних засобів, призначених для прання і мийних засобів для побутових посудомийних машин повинне містити інформацію про дозування мийного засобу. Маркування мийного засобу здійснюється згідно із законодавством про мови. Маркування пакування рідкого мийного засобу не повинне містити графічного зображення продуктів харчування, зокрема фруктів, у разі, коли таке зображення може ввести споживача (користувача) в оману стосовно його застосування, крім випадків зображення продуктів харчування разом з речами побуту, що прямо вказують на призначення засобу. [19]

Існують обмеження щодо вмісту фосфатів та інших сполук фосфору в мийних засобах (табл. 3.13), які вказані у Технічному регламенті.

Таблиця 3.13 - Обмеження щодо вмісту фосфатів та інших сполук фосфору в мийних засобах

Найменування мийного засобу	Обмеження	Дата застосування обмеження
1. Мийний засіб, призначений для прання	загальний вміст фосфору не повинен становити чи перевищувати 0,5 грама в рекомендованій кількості та/або дозуванні мийного засобу, призначеного для прання для використання в основному циклі процесу прання у жорсткій воді для стандартного завантаження пральної машини	через 12 місяців з дня набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 12 червня 2013 р. № 408
2. Мийний засіб для побутових посудомийних машин	загальний вміст фосфору не повинен становити чи перевищувати 0,3 грама в стандартній дозі мийного засобу для використання в основному циклі миття для завантаження посудомийної машини столовим набором на 12 персон	1 січня 2017 р.

Знак відповідності технічним регламентам наноситься на зовнішню поверхню пакування або на етикетку мийного засобу. У разі коли мийний засіб постачається нерозфасованим, знак відповідності технічним регламентам наноситься на супровідні документи.[20]

Оцінимо маркування тари згідно вимог Технічного регламенту(табл. 3.14):

Таблиця 3.14– Характеристика маркування зразків.

Назва показника	Зразок №1	Зразок №2	Зразок №3	Зразок №4	Зразок №5
Вид товару	Пральний порошок, для кольорових речей	Пральний порошок, для кольорових речей	Пральний порошок, для кольорових речей	Пральний порошок, для кольорових речей	Пральний порошок, для кольорових речей
Торгова марка, назва	ТМ «Persil»	ТМ «Ariel»	ТМ «DeLaMark»	ТМ «Savex»	ТМ «Gala»
Виробник	Німеччина	Великобританія	Україна	Болгарія	Україна
Нормативний документ	Регламент REACH (Реєстрація, Оцінка, Дозвіл і обмеження Хімічних речовин)	Регламент REACH (Реєстрація, Оцінка, Дозвіл і обмеження Хімічних речовин)	ТУ У 24.5-36385435-001:2011 ISO 14024	Регламент REACH (Реєстрація, Оцінка, Дозвіл і обмеження Хімічних речовин)	ТУ У 24.5-30093073-017-2004
Склад	5-15% аніонні ПАР, відбілювач на основі кисню, <5% цеоліти, неіоногенні ПАР, фосфонати, полікарбоксилати, ензими, оптичні відбілювачі, ароматизатори	5-15% аніонні ПАР, <5% неіоногенні ПАР, полікарбоксилати, цеоліти, ензими, ароматизатори	Сіль кухонна харчова від 15 до 30, натрій карбонат - сода кальцинована від 15 до 20, натрій бікарбонат – сода харчова від 5 до 15, мило калійне на основі рослинних олій від 5 до 15, кисневий відбілювач від 5 до 15, комплексоутворювач, натрій глюконат більше 5, лимонна кислота, більше 5, неіоногенні ПАР на рослинній основі більше 5,	5-15% аніонні ПАР, цеоліти, <5% неіоногенні ПАР, фосфонати, полікарбоксилати, ензими, оптичні відбілювачі, парфумерна композиція, бутил феніл, метилпропіонал, гексил циннамал	5-15% аніонні ПАР, <5% неіоногенні ПАР, полікарбоксилати, ензими, оптичні відбілювачі, ароматизатори, гексилкоричний альдегід, ліналоол

			натрій силікат більше 5, антиресорбент, ксантанова камедь більше 1, інгібітор перенесення барвників, більше 1, ензими (ферменти нетваринного походження), більше 1, антиалергенна віддушка більше 0,1, оптичний відбілювач більше 0,01, натуральний ароматизатор більше 0,15		
Призначення	Для кольорових речей	Для кольорових речей	Для кольорових речей	Для кольорових речей	Для кольорових речей
Маса нетто, г	0,4г	0,3г	0,5г	0,4г	0,3г
Термін зберігання та умови	36 місяців	24 місяця	30 місяців	24 місяця	24 місяця
Дата виготовлення	20.12.2022	02.03.2023	04.11.2022	07.11.2023	16.07.2024

Умови зберігання	Зберігати в сухому місці при температурі від +5 до +40 °С	Зберігати в сухому приміщенні, за температури не вище 35 °С та відносній вологості повітря не більше 95%	Зберігати в сухому місці при температурі від -10 °С до +35 °С та відносній вологості повітря не більше 95%, захищений від дії сонячних промінів	Зберігати при температурі від 0 до +30 °С, в сухому, недоступного для дітей місці	Зберігати в сухому приміщенні, за температури не вище 35 °С та відносній вологості повітря не більше 95%
Спосіб застосування	Використовуйте 150 г порошку у разі середнього забруднення білизни та завантаження 4-5 кг (вода м'яка та середньої жорсткості)	Перед початком прання ознайомтеся з інструкцією до пральної машини, інформацією про прання на речах. Зверніть увагу на максимальну температуру прання. В середньому для прання потрібно 150 г порошку. Порошок засипати у відсік для порошку у пральній машині. Запустити програму прання.	Засипати пральний порошок у відповідне відділення пральної машини у кількості 35-100 мл залежно від жорсткості води та рівня забруднення.	Помістіть необхідну дозу порошку в пральну машину, завантажте білизну та увімкніть прання. В середньому для прання потрібно 150 г порошку.	Помістіть необхідну дозу порошку в пральну машину, завантажте білизну та увімкніть прання. В середньому для прання потрібно 150 г порошку.

<p>Інформаційні знаки</p>	<p> - вага нетто. Знак вказує на фактичну вагу товару, без урахування пакування або тари.</p> <p> - знак відповідності технічним регламентам. Свідчить про відповідність продукції загальнообов'язковим вимогам безпеки та якості, що діють на території України відносно продукції певної категорії.</p> <p> - екознак для маркування екологічно чистих чи безпечних для навколишнього</p>	<p> - вага нетто. Знак вказує на фактичну вагу товару, без урахування пакування або тари.</p> <p> - знак відповідності технічним регламентам. Свідчить про відповідність продукції загальнообов'язковим вимогам безпеки та якості, що діють на території України відносно продукції певної категорії.</p> <p> - знак, який демонструє, що у виробі не присутні</p>	<p> - вага нетто. Знак вказує на фактичну вагу товару, без урахування пакування або тари.</p> <p> - знак відповідності технічним регламентам. Свідчить про відповідність продукції загальнообов'язковим вимогам безпеки та якості, що діють на території України відносно продукції певної категорії.</p> <p> - український екологічного маркування «Зелений</p>	<p> - вага нетто. Знак вказує на фактичну вагу товару, без урахування пакування або тари.</p> <p> - знак відповідності технічним регламентам. Свідчить про відповідність продукції загальнообов'язковим вимогам безпеки та якості, що діють на території України відносно продукції певної категорії.</p> <p> - знак, що нагадує споживачеві про те, що пакування треба викинути до</p>	<p> - вага нетто. Знак вказує на фактичну вагу товару, без урахування пакування або тари.</p> <p> - знак відповідності технічним регламентам. Свідчить про відповідність продукції загальнообов'язковим вимогам безпеки та якості, що діють на території України відносно продукції певної категорії.</p> <p> - знак, який вказує на те, що матеріал, в який упаковано виріб, переробляється.</p>
---------------------------	--	---	---	--	--

<p>середовища товарів</p> <p>- знак, який вказує на те, що матеріал, в який упаковано виріб, переробляється.</p> <p>- знак, що нагадує споживачеві про те, що пакування треба викинути до урни</p> <p>- міжнародний символ вторинної переробки. Символ означає, що продукт підлягає вторинній переробці.</p> <p>- знак, який вказує на важливу інформацію щодо використання.</p>	<p>фосфати та хлорний відбілювач.</p> <p>- знак демонструє, що ензими, які присутні у пральному порошку, на 100% є природного походження.</p> <p>- знак означає, що у пральному порошку немає консервантів.</p> <p>- знак показує, що склад виробу має біорозкладні компоненти.</p> <p>- знак, який вказує на те, що матеріал, в який упаковано виріб, переробляється.</p>	<p>журавлик». Символ засвідчує відповідність виробів до екологічних стандартів та норм, в тому числі міжнародного стандарту ISO 14024. Цей знак показує, що товар відповідає вимогам захисту навколишнього середовища та здоров'я людей, а також враховує екологічні аспекти у всіх етапах виробництва, використання та утилізації товару або пакування.</p> <p>- знак, який вказує на те, що товар є виключно екологічним.</p> <p>- знак, який демонструє, що у виробі не присутні фосфати.</p>	<p>урни.</p> <p>- знак, який вказує на важливу інформацію щодо використання. Наприклад в даному випадку йде інформація про те, що якщо порошок потрапив в очі, потрібно обережно промити їх водою. Якщо подразнення не пройшло, звернутися до лікаря та при собі мати маркировку виробу.</p> <p>- знак означає, що виробник гарантує якість продукту.</p>	 <p>- знак, який демонструє, як правильно відкрити упаковку для користування.</p> <p>- знак, який демонструє, що у виробі не присутні фосфати і холодні відбілювачі.</p> <p>- знак, який демонструє, що засіб ефективний навіть при пранні у холодній воді.</p>
---	---	--	--	--

Наприклад в даному випадку йде інформація про те, що якщо порошок потрапив в очі, потрібно обережно промити їх водою. Якщо подразнення не пройшло, звернутися до лікаря та при собі мати маркировку виробу.

знаки, які несуть інформацію о том, що порошок забороненно приймати в піщу, потрапляння в очі, класти у доступне для дітей місце, прати руками, коли є поранення.

Дивлячись на склад зразків можна побачити, що зразок №1 та зразок №2 мають подібний склад. Обидва містять 5-15% ПАР, основні мийні речовини, цеоліти, мило, фосфонати, ензими, оптичні вибілювачі та ароматизатори. Зразок №3 має інший склад, відзначається наявністю 15-30% кислих ПАР, цеолітів та ароматизаторів, а також відсутністю деяких компонентів, наприклад оптичних вибілювачів. Зразок №4 і №5 подібні до зразків №1 та №2, але мають додатково буферні речовини та ферменти - цеоліти, мило, фосфонати, ензими, ароматизатори, включають як аніонні, так і неіоногенні ПАР.

Усі дані на лицьовому і зворотньому боці пакувальної тари зразків мають читабельний шрифт. Всі зразки мають повну інформацію щодо вимог Технічного регламенту.

3.3. Дослідження споживних властивостей пральних порошків

Пральні порошки мають відповідати вимогам стандарту якості, їх треба виготовляти згідно рецептури та технічними вимогами.

Оцінку якості за органолептичними показниками проводили за зовнішнім виглядом, консистенцією, кольором та запахом. Оцінка проводилась згідно ДСТУ 2972:2010 «Засоби миючі синтетичні порошкоподібні. Загальні технічні вимоги та методи випробувань»(табл. 3.15).

Таблиця 3.15 - Органолептична оцінка якості

Назва показника	Зразок №1 ТМ «Persil»	Зразок №2 ТМ «Ariel»	Зразок №3 ТМ «DeLaMark»	Зразок №4 ТМ «Savex»	Зразок №5 ТМ «Gala»	Вимоги ДСТУ
Зовнішній вигляд	Гранульований порошок білого кольору, присутні ензими	Гранульований порошок білого-жовтого кольору, присутність забарвлених частин компонентів сировини	Гранульований порошок білого-жовтого кольору	Гранульований порошок білого кольору, присутні ензими	Гранульований порошок білого кольору, присутні ензими	Гранульований порошок від білого до світло-жовтого кольору або забарвлений. Допускається присутність забарвлених частин компонентів сировини
Консистенція	Розсипчаста суміш, з сухими на дотик крупинками	Розсипчаста суміш, з трохи вологими на дотик крупинками	Розсипчаста, однорідна суміш, з сухими на дотик крупинками	Розсипчаста суміш, з сухими на дотик крупинками	Розсипчаста, однорідна суміш, з сухими на дотик крупинками	Порошкоподібна, однорідна суміш, з сухими на дотик крупинками, без зайвої вологи
Колір	Білий	Білий з світло-жовтим	Білий з світло-жовтим	Білий	Білий	Від білого до світло-жовтого кольору або забарвлений
Запах	Приємний, з ароматом морського бризу	Приємний, квітковий аромат	Аптечний	Приємний, аромат	Приємний, квітковий аромат	Властивий придбаному порошку

За органолептичними показниками всі зразки відповідають вимогам ДСТУ 2972:2010 «Засоби мийні синтетичні порошкоподібні. Загальні технічні вимоги та методи випробувань».

Проведемо одориметричне дослідження за показником «сила запаху», через 1 годину після прання. Виставимо оцінку за 5 бальною шкалою по кожному дескриптору запаху пральних порошоків: 0 – запах відсутній, 1 - запах невиражений, 2 – слабо виражений, 3 – помірно виражений, 4 – інтенсивно виражений, 5 – дуже сильно виражений. Були обрані наступні дескриптори: солодкуватий, слабо виражений, гармонійний, хімічний запах ароматизаторів, різкий, неприємний, хлористий (табл. 3.16).

До позитивних віднесено: солодкуватий, слабо виражений, гармонійний, приємний.

До негативних: хімічний запах ароматизаторів, різкий, неприємний, хлористий.

Таблиця 3.16 – Оцінка запаху досліджених зразків

Показники	Зразок №1 ТМ «Persil»	Зразок №2 ТМ «Ariel»	Зразок №3 ТМ «DeLaMark»	Зразок №4 ТМ «Savex»	Зразок №5 ТМ «Gala»
Солодкуватий (+)	3	4	0	2	4
Приємний(+)	5	5	2	5	5
Слабо виражений, гармонійний (+)	5	4	3	4	4
Хімічний запах ароматизаторів (-)	2	2	0	2	2
Різкий (-)	0	0	0	0	0
Неприємний, хлористий (-)	0	0	0	0	0

Згідно даних таблиці зробимо графічну діаграму (рис. 3.6).

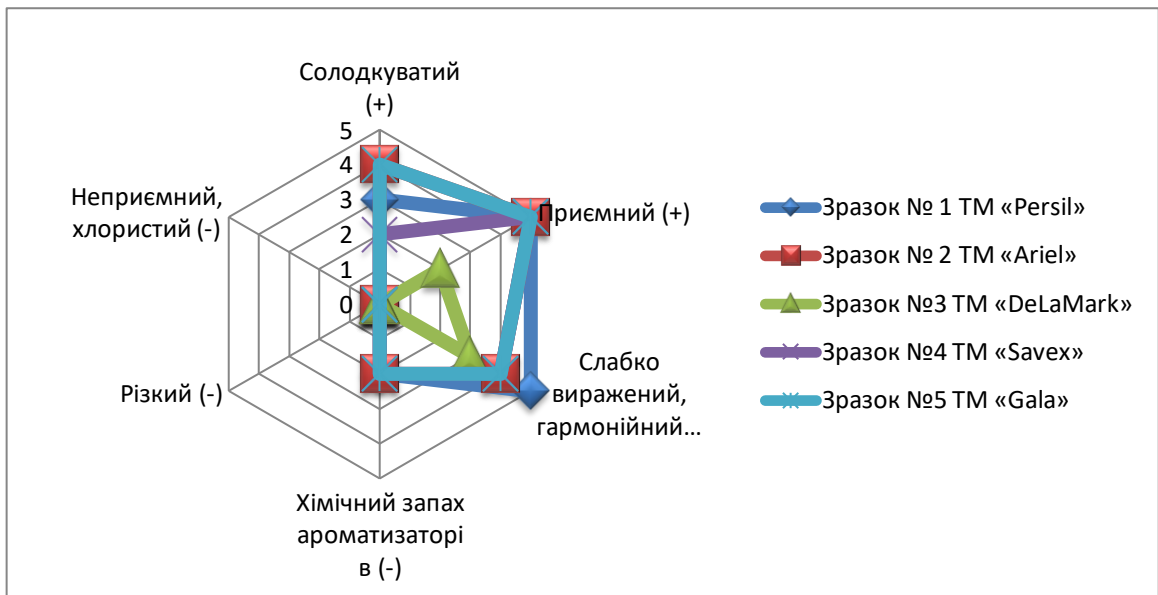

Рис. 3.6 – Оцінка запаху пральних порошків відповідно до дескрипторів.

Дивлячись на графічну діаграму можна побачити, що зразок № 3 ТМ «DeLaMark» має низькі оцінки щодо запаху виробу в порівнянні із іншими зразками.

Оцінимо зовнішній вигляд досліджених зразків за 5 бальною шкалою по кожному дескриптору: однорідній, гранульований, без сторонніх домішок, сипкість, неоднорідна гранульованість, наявність грудочок (табл. 3.17).

До позитивних віднесено: однорідній, гранульований, без сторонніх домішок.

До негативних: сипкість, неоднорідна гранульованість, наявність грудочок.

Таблиця 3.17 – Оцінка зовнішнього вигляду досліджених зразків

Показники	Зразок №1 ТМ «Persil»	Зразок №2 ТМ «Ariel»	Зразок №3 ТМ «DeLaMark»	Зразок №4 ТМ «Savex»	Зразок №5 ТМ «Gala»
Однорідній (+)	4	4	5	4	5
Гранульований(+)	5	5	5	5	5
Без сторонніх домішок (+)	5	5	5	5	5
Сипкість (-)	4	4	4	4	4
Неоднорідна гранульованість (-)	3	3	4	3	4
Наявність грудочок (-)	2	3	5	3	5

Згідно даних таблиці зробимо графічну діаграму (рис. 3.7).

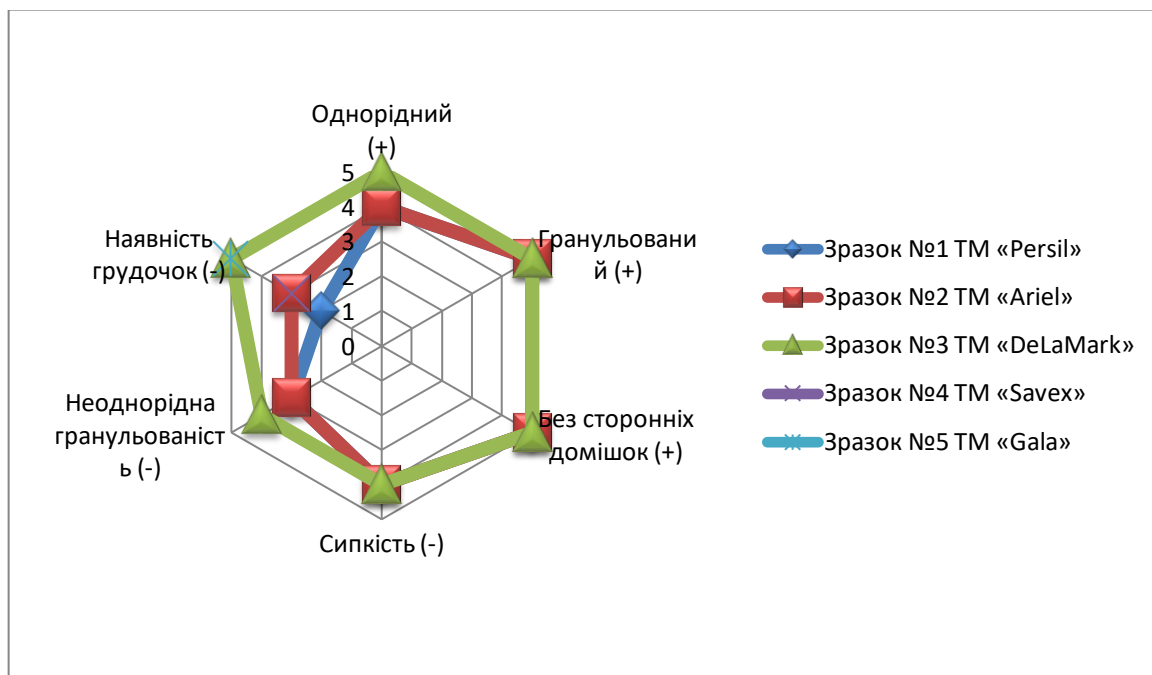

Рис. 3.7 – Оцінка зовнішнього вигляду пральних порошків відповідно до дескрипторів.

Дивлячись на графічну діаграму можна побачити, що зразок № 3 ТМ «DeLaMark» має найвищу оцінку щодо зовнішнього вигляду виробу в порівнянні із іншими зразками.

Оцінку якості за фізико-хімічними показниками проводили за відповідністю маси нетто, піноутворення, піностійкістю, рівень лужності, мийної здатності, розчинності згідно вимог ДСТУ 2972:2010(табл. 3.17).

Результати дослідження визначення мийної здатності зображені в таблиці 3.18.

Таблиця 3.18 – Результат мийної здатності пральних порошків

Зразок №1 ТМ «Persil»					
До			Після		
Смородинове варення	Трава із землею	Тональний крем	Смородинове варення	Трава із землею	Тональний крем
					
Зразок №2 ТМ «Ariel»					
До			Після		
Смородинове варення	Трава із землею	Тональний крем	Смородинове варення	Трава із землею	Тональний крем
					

Зразок №3 ТМ «DeLaMark»					
До			Після		
Смородинове варення	Трава із землею	Тональний крем	Смородинове варення	Трава із землею	Тональний крем
					
Зразок №4 ТМ «Savex»					
До			Після		
Смородинове варення	Трава із землею	Тональний крем	Смородинове варення	Трава із землею	Тональний крем
					

Зразок №5 ТМ «Gala»					
До			Після		
Смородинове варення	Трава із землею	Тональний крем	Смородинове варення	Трава із землею	Тональний крем
					

Згідно проведеного дослідження, можна зробити висновок, що найгірше впорався пральний порошок ТМ «Ariel» та ТМ «Savex», при одноразовому пранні вони не впорались з двома видами забруднень – смородинове варення та трава із землею.

Однак майже всі об'єкти дослідження не впорались на всі 100% із другим видом забруднення – трава із землею.

Результат визначення рівня рН (лужності) зображений в таблиці 3.19

Таблиця 3.19 – Результат визначення рівня рН (лужності)

Зразок №1 ТМ «Persil»	Зразок №2 ТМ «Ariel»	Зразок №3 ТМ «DeLaMark»	Зразок №4 ТМ «Savex»	Зразок №5 ТМ «Gala»
				

Згідно ДСТУ 2972:2010 рівень рН повинен бути у межах від 7,5 до 11,5 (рис. 3.8). Чим нижчий показник, тим менше псується тканина. Проте зі зменшенням рН погіршується ефективність прання, а саме видалення пігментно-жирових плям. Після проведення дослідження маємо такі результати:

Рис. 3.8 – Показники рівня рН

1. Зразок №1 – пральний порошок ТМ «Persil» має рівень рН – 9.
2. Зразок №2 – пральний порошок ТМ «Ariel» має рівень рН – 10.
3. Зразок №3 – пральний порошок ТМ «DeLaMark» має рівень рН – 8.
4. Зразок №4 – пральний порошок ТМ «Savex» має рівень рН – 7.
5. Зразок №5 – пральний порошок ТМ «Gala» має рівень рН – 9.

Отже, за результатами дослідження всі зразки відповідають вимогам ДСТУ 2970:2010.

Таблиця 3.20 – Результати фізико-хімічних досліджень прального порошку.

Назва показника	Зразок №1 ТМ «Persil»	Зразок №2 ТМ «Ariel»	Зразок №3 ТМ «DeLaMark»	Зразок №4 ТМ «Savex»	Зразок №5 ТМ «Gala»	Вимоги ДСТУ	Регламент REACH
Відповідність маси нетто	0,406 г	0,308г	0,510г	0,402	0,303	+3% від даної маси нетто	1-2% від даної маси нетто
Рівень рН (лужність)	9	10	8	7	9	Від 7,5 до 11,5	Не вказано
Піноутворення	5	2,8	3,8	3	3,2	Висота піни, см, не більше ніж 20.	Не вказано
Піностійкість, одиниць	0,2	0,11	0,18	0,15	0,1	Стійкість піни, одиниць, не більше ніж 0,2	Не вказано
Мийна здатність	95%	86%	97%	85%	90%	Не менше 85 %	Не вказано
Розчинність	Повна	Повна	Повна	Повна	Повна	Повна, без залишків виробу	Повна, без залишків виробу

Згідно дослідження зробимо висновок, що досліджувані зразки мають невелике відхилення від даної маси нетто. Пральні вироби майже на 100% випрала забруднення при першому пранні. За фізико-хімічними показниками всі зразки відповідають вимогам ДСТУ.

Роздивимось результати піноутверення (рис 3.9) та піностійкість (рис 3.10) у вигляді графіків.

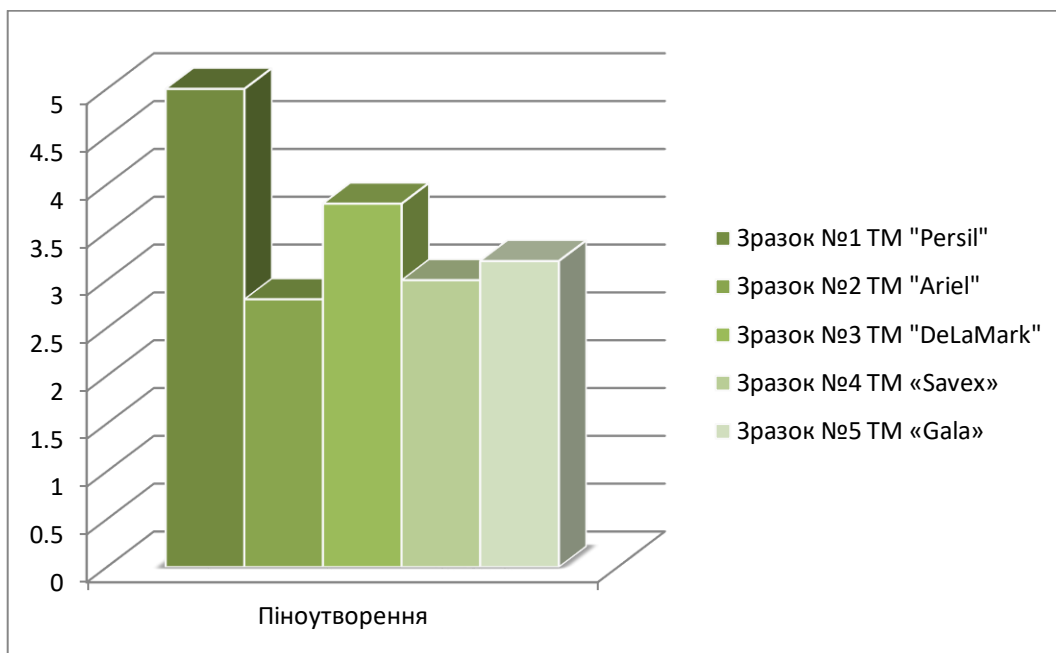

Рис. 3.9– Оцінка якості піноутверення пральних порошків.

На графіку представлено, що зразок № 1 ТМ «Persil» має найбільшу висоту піни.

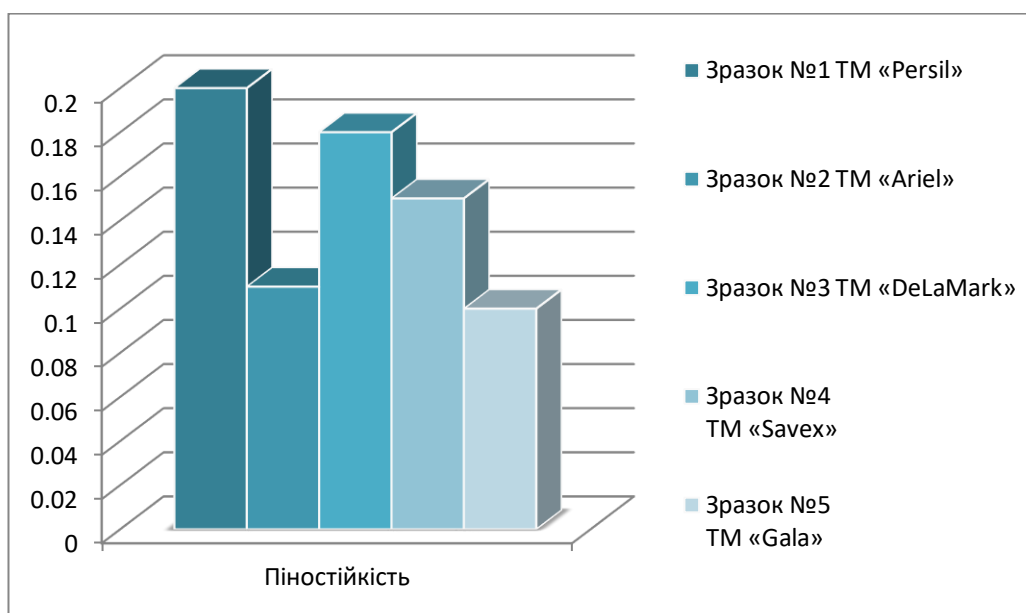

Рис 3.10 - Оцінка якості піностійкості пральних порошків.

На графіку представлено, що зразок № 1 ТМ «Persil» має найбільшу стійкість піни.

Одним із засобів ідентифікаційної експертизи є штрих-код.

Штриховий код товару — це складене з вертикальних штрихів і проміжків зображення, в якому закодована послідовність символів, що є ідентифікаційним номером (кодом) товару.

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 29.05.96 р. № 574 "Про впровадження штрихового кодування товарів" з 1 січня 1997 р. було введено обов'язкове маркування товарів, що виробляються або реалізуються в Україні, кодами EAN.

Головним принципом стандартів EAN є принцип стандартної нумерації, відповідно до якого будь-який товар ідентифікується спеціальним номером, який являє собою символ у вигляді штрихового коду.

Основним об'єктом штрихового кодування є товар. Конкретні одиниці товару мають певні характеристики (розмір, масу, ціну, якість), завдяки яким один товар відрізняється від іншого, і тому повинні мати різні коди. Штриховий код не класифікує товар, а ідентифікує його так, щоб будь-який інший товар, що реалізується на міжнародному ринку, не міг мати такий же код.

При цьому сам ідентифікаційний номер не несе інформації про товар (така інформація є у супроводжуючих документах на товар і в комп'ютерній базі даних, у тому числі і в пам'яті контрольно-касової машини). По ідентифікаційному номеру вона може бути викликана у будь-який час.

У міжнародній системі товарної нумерації зараз використовуються штрихові коди - EAN-13, EAN-8, DUN-14, TTF-14, EAN/UCC—128.

Штриховий код EAN—13 є основним і використовується для кодування всіх видів товарів.

Штриховий код EAN—8 (скорочений восьми розрядний) використовується для кодування товарів, на яких з технічної точки зору неможливо розташувати основний код EAN—13.

Штрихові коди DUN-14, ITF-14, EAN/UCC-128 використовуються для кодування транспортної тари, упаковки.[21]

Порядок розрахунку контрольної цифри коду EAN—13:

1. Скласти цифри, що стоять на парних позиціях коду.
2. Результат помножити на 3.
3. Скласти цифри, що стоять на непарних позиціях коду (окрім контрольної цифри).
4. Скласти цифри п. 2 і 3.
5. Від 10 відняти останню отриману цифру в п. 4.

Якщо отримана після розрахунку цифра не співпадає з контрольною цифрою у штрих-кодi, це означає, що товар фальсифіковано.[15]

Перевіримо штрихкода дослідних зразків:

Зразок №1 ТМ «Persil» має штрихкод - 9000101409628,

- 1) $0+0+0+4+9+2 = 15$
- 2) $15*3=45$
- 3) $9+0+1+1+0+6=17$
- 4) $45+17 = 62$
- 5) $10-2=8$

Отримана цифра співпадає с контрольною цифрою у штрихкодi, тобто товар не фальсифіковано.

Зразок №2 ТМ «Ariel» - 8006540536469.

- 1) $0+6+4+5+6+6=27$
- 2) $27*3 = 81$
- 3) $8+0+5+0+3+4 = 20$
- 4) $81+20 = 101$
- 5) $10-1 = 9$

Зразок №3 ТМ «DeLaMark» - 4820152330499.

- 1) $8+0+5+3+0+9 = 25$
- 2) $25*3 = 75$
- 3) $4+2+1+2+3+4 = 16$

4) $75+16 = 91$

5) $10-1 = 9$

Зразок №4 ТМ «Savex» - 3800024017599.

1) $8+0+2+0+7+9 = 26$

2) $26*3 = 78$

3) $3+0+0+4+1+5 = 13$

4) $78+13 = 91$

5) $10-1 = 9$

Зразок №5 ТМ «Gala» - 8006540512098.

1) $0+6+4+5+2+9 = 26$

2) $26*3 = 78$

3) $8+0+5+0+1+0 = 14$

4) $78+14 = 92$

5) $10-2 = 8$

У всіх зразках контрольна цифра співпадає, що свідчить про відсутність фальсифікації та законності виготовлення.

Для визначення якості прального порошку в домашніх умовах набирали в скляні стакани води для 5 зразків, в якості забруднювача використовували зеленку. Далі спостерігаємо за реакцією.

Даний спосіб ідентифікує в домашніх умовах наявність фальсифікації якісної та кількісної. Як правило кількісно фальсифікують через додання різнорідних речовин для збільшення ваги, зокрема кістяне борошно та крохмаль, які не мають шкідливого впливу, але й користі не додають. Ознакою фальсифікації кістяної є нерозчинна речовина, що випадає в осад. Якщо у складі є крохмаль або може бути речовина іншого походження з меншою щільністю, що також не розчиняється, й залишається на поверхні разом із піною.

Щодо зеленки в експерименті, то він покаже миючу здатність прального порошку. Якщо порошок якісний – то вода повинна стати прозорою, а колір зеленого зникнути, це вважається, що засіб із брудом справився.

Результати дослідження зображені в таблиці 3.21.

Таблиця 3.21 – Зразки дослідження

Зразок №1 ТМ «Persil»	Зразок №2 ТМ «Ariel»	Зразок №3 ТМ «DeLaMark»	Зразок №4 ТМ «Savex»	Зразок №5 ТМ «Gala»
До				
				
Після				
				

Дивлячись на результати дослідження можна зробити висновок, що зразок №2 пральний порошок ТМ «Ariel» та зразок №3 пральний порошок ТМ «DeLaMark» є якісними, тому що кожний з них розчинив зеленку. А ось зразок №1 ТМ «Persil», зразок №4 ТМ «Savex», зразок №5 ТМ «Gala» до кінця не впорались із забрудненнями, тож можна дійти до висновку, що ці зразки не є якісними засобами.

3.4. Оптимізація торговельного асортименту в ТОВ «Обжора»

Оптимізація торговельного асортименту в магазині — це процес аналізу, коригування та вдосконалення товарного набору з метою максимізації прибутку, задоволення потреб споживачів і підвищення ефективності торговельної діяльності.

Основні етапи цього процесу в ТОВ «Обжора»:

1. Аналіз поточного асортименту.
 - Оцінка обсягу продажів. Визначення, які товари є лідерами за продажами, а які реалізуються слабо.
 - Аналіз маржинальності. Оцінка прибутковості кожної товарної позиції.
 - ABC-аналіз: Розподіл товарів на категорії А (найприбутковіші), В (середня прибутковість) і С (найменш прибуткові).
 - XYZ-аналіз. Дослідження стабільності попиту на товари (від стабільного до сезонного або нестабільного).
 - Оцінка обіговості товару. Вивчення того, наскільки швидко товар продається та чи не «застрягає» на полицях.
2. Вивчення споживчого попиту.
 - Аналіз купівельної поведінки. Дослідження, які товари обирають споживачі, як часто, у яких кількостях.
 - Використання даних з продажів: Вивчення чеків, карток лояльності, опитувань покупців.
3. Формування оптимального асортименту.

- Видалення слабких позицій. Виключення товарів, які не користуються попитом або мають низьку прибутковість.
- Додавання нових товарів. Введення товарів, які відповідають сучасним потребам клієнтів або розширюють асортимент.
- Оптимізація товарних категорій. Збалансування кількості товарів у кожній категорії, щоб уникнути перенасичення чи дефіциту.
- Робота з унікальною пропозицією. Включення в асортимент товарів, які недоступні у конкурентів, щоб привабити нових клієнтів.

4. Оптимізація викладки товарів.

- Ефективне зонування простору. Використання принципів мерчандайзингу, щоб зробити асортимент більш доступним і привабливим для покупців.
- Ротація товарів. Регулярна зміна викладки для привернення уваги до окремих груп товарів.

5. Контроль і моніторинг результатів.

- Постійний аналіз ефективності. Періодична оцінка впливу змін у асортименті на обсяги продажів і прибутковість.
- Використання KPI. Моніторинг ключових показників ефективності (середній чек, оборотність, прибуток з квадратного метра тощо).

Інструменти для оптимізації: аналітична платформа «MotiveForce» для аналізу продажів і побудови прогнозів, системи для управління складськими запасами, системи для збору даних про клієнтів і їхні покупки.

Результат оптимізації:

- Підвищення задоволеності покупців.
- Збільшення прибутковості.
- Скорочення втрат через залежані товари.

На основі даних програми Motive Force робиться таблиця «Аналіз динаміки продаж по періодам». Товарознавець на торговому об'єкті обирає потрібні умови для формування таблиці, в даному випадку аналіз проводиться за період з 01.09.2024 по 30.11.2024 на ТО (торговий об'єкт) «Магазин Новосельського». В

таблиці, яка зображена на рисунку, представлений весь асортимент пральних засобів, які були в продажі в магазині за обраний період.

Таблиця 3.22 - Аналіз динаміки продажів за періодами

Код товару	Найменування	Ціна, грн	Вересень	Жовтень	Листопад	Разом
2586542	*Пральний порошок GALA 300г Аква-пудра Французький аромат автомат	46,25	10	8	15	33
2506001	Пральний порошок Losk 2,25кг/2,4кг Color автомат	376,57	0	1	2	3
2435785	Пральний порошок Losk 400г/300г Малайзійських квітів з ефірними оліями	64,55	6	2	3	11
1408881	Пральний порошок Persil Gold 1,35кг/1,2кг свіжість Silan 9 циклів прання автомат	260,97	0	0	4	4
688309	Пральний порошок Persil Color 1,35кг/1,2кг автомат прання	260,97	2	1	0	3
679503	Пральний порошок Persil Color 2,55кг/2,7кг свіжість Silan автомат	500,61	2	0	0	2
2405533	Пральний порошок Persil Color 400г/300г автомат	85,92	7	7	7	21
2716615	Пральний порошок ProWash 400г весняна свіжість	33,77	10	11	12	33
2714655	Пральний порошок Sarma 400г Fresh Актив для всіх типів прання	55,89	2	6	3	11
2714646	Пральний порошок Sarma 400г для ручного прання	52,71	7	1	1	9
2076405	Пральний порошок Savex Parfum lock 2в1 color д/автомат 400г/300г	49,9	11	1	3	15
2155876	Пральний порошок Savex Parfum 2в1 lock white&colors автомат 400г/300г	49,9	16	10	5	31
2224756	Пральний порошок Savex white&colors 2в1 400г для ручного прання	46,9	1	3	0	4
2655505	*Пральний порошок Wash&Free 400г універсальний жасмин та лаванда з марсельським милом	44,27	2	6	3	11
	Разом за документом		76	57	58	191

Виходячи з даних таблиці, можна зробити висновки, що найкраще продається кк (касовий код) 2716615Пральний порошок ProWash 400г весняна свіжість,кк 2586542*Пральний порошок GALA 300г Аква-пудра Французький аромат автоматта кк 2155876Пральний порошок Savex Parfum 2в1 lock white&colors автомат 400г/300г. На такий попит могла вплинути низька ціна товару. Дуже низький попит на кк 679503 Пральний порошок Persil Color 2,55кг/2,7кг свіжість Silan автомат, за три місяці продалось лише 2 одиниці, що може свідчити про те, що товар не користується попитом або некоректна викладка товару, чи його відсутність на вітрині/залишках. Для коректного аналізу потрібно перевірити наявність товару на магазині, викладку на вітрині, зовнішній вигляд (якщо товар має не товарний вигляд, то є можливість зменшити ціну, що свідчить про скоріший продаж).

Якщо товар відповідає всім вимогам для аналізу і результат правильний, то дана позиція закривається на ТО (торговому об'єкті) і відправляється на інший магазин, де вона продається. Замість закритої позиції завозиться новий товар, який ще не був представлений на цій торговій точці.

Висновки до розділу 3

1. Оцінили пакування та маркування згідно вимогам Технічного регулювання. Дослідивши стан пакування зразків прального порошку встановили, що всі зразки упаковані в картону споживчу тару. Згідно оцінювання, матеріал тари є досить безпечним при дотриманні умов зберігання. Узагальнюючи результати оцінювання пакування можна зробити висновок, що всі зразки мають гарний вигляд. Тара не пошкоджена і відповідає вимогам Технічного регламенту мийних засобів.

2. Товарознавча оцінка якості СМЗ проводили за органолептичними показниками якості, а саме за зовнішнім виглядом, консистенцією, кольором та запахом. За фізико-хімічними показниками проводили за відповідністю маси нетто, піноутворення, піностійкістю, мийної здатності, розчинності Оцінка

проводилась згідно ДСТУ 2972:2010 «Засоби миючі синтетичні порошкоподібні. Загальні технічні вимоги та методи випробувань». За результатом випробувань досліджені зразки відповідають ДСТУ 2972:2010.

3. Одним із засобів ідентифікаційної експертизи є штрихкод, в якому закодована послідовність символів, що є ідентифікаційним номером (кодом) товару. За допомогою розрахунку ми визначили, що об'єкти дослідження не фальсифіковані. Далі провели експеримент щодо «пральної здатності», Результат дослідження показав, що найкраще впорались зразок №2 ТМ «Ariel» та зразок №3 ТМ «DeLaMark».

4. Визначили особливості оптимізації торговельного асортименту в ТОВ «Обжора».

РОЗДІЛ 4

Особливості здійснення митних формальностей при переміщенні пральних порошоків через митний кордон України

4.1. Нетарифне регулювання, офіційні види контролю та забезпечення попереднього документального контролю при переміщенні СМЗ через митний кордон України

Основним чинником безпеки та якості товарів, що переміщуються через митний кордон України є заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності – це заходи, які не пов'язані із застосуванням мита до товарів, що переміщуються через митний кордон України, а встановлені відповідно до закону заборони або обмеження, спрямовані на захист внутрішнього ринку, громадського порядку та безпеки, суспільної моралі, на охорону здоров'я та життя людей і тварин, охорону навколишнього природного середовища, захист прав споживачів товарів, що ввозяться в Україну, а також на охорону національної культурної та історичної спадщини. [22]

Стаття 16 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» визначає основними заходами нетарифного регулювання – ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій.

Нетарифні заходи займають важливе місце в системі державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та передбачають обов'язкове одержання дозволів на здійснення певних дій, що пов'язані з контролем за якістю та відповідністю товарів національним вимогам або вимогам, що пов'язані зі здійсненням зовнішньоекономічної діяльності.

До таких дій відносяться:

- 1) Заходи офіційного контролю – фітосанітарний контроль, ветеринарно-санітарний контроль, державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин, що проводяться згідно із законодавством України.

2) Попередній документальний контроль(екологічний, радіологічний, санітарно-епідеміологічний контроль) – форма здійснення заходів офіційного контролю, яка полягає у проведенні в пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України посадовими особами митних органів перевірки відповідних документів і відомостей, а в разі потреби, за результатами застосування автоматизованої системи управління ризиками - візуального інспектування товарів, транспортних засобів, які ввозяться на митну територію України або поміщуються в митний режим транзиту.[23]

Заходи офіційного контролю у пунктах пропуску через державний кордон України проводяться митними органами шляхом попереднього документального контролю.

Попередній документальний контроль розпочинається після пред'явлення митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення і документів на такі товари в пункті пропуску (пункті контролю) через державний кордон України. Протягом двох годин з моменту пред'явлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення посадова особа митного органу під час проведення попереднього документального контролю зобов'язана прийняти одне з таких рішень про:

- надання дозволу на пропуск товарів через митний кордон України за результатами попереднього документального контролю;
- припинення попереднього документального контролю та залучення для проведення заходів офіційного контролю посадової особи відповідного уповноваженого органу.

Попередній документальний контроль припиняється посадовою особою митного органу у разі:

- встановленої законом вимоги щодо проведення відповідного заходу офіційного контролю відповідним уповноваженим органом;
- ввезення на митну територію України (у тому числі з метою транзиту) живих тварин (ссавців, птахів, бджіл, комах, риб, ракоподібних, моллюсків, жаб, амфібій та рептилій);

- ввезення на митну територію України (у тому числі з метою транзиту) живих рослин;
- проведення у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України відповідних санітарних заходів у зв'язку із загрозою занесення збудників хвороб тварин на територію України;
- наявності в єдиній автоматизованій інформаційній системі митних органів України інформації уповноваженого органу про встановлення ним заборони на ввезення відповідних товарів на митну територію України (у тому числі з метою транзиту) з відповідної країни;
 - відсутності документів чи відомостей, необхідних для здійснення попереднього документального контролю;
 - отримання звернення декларанта або уповноваженої ним особи щодо проведення заходів офіційного контролю у пункті пропуску (пункті контролю) через державний кордон відповідним уповноваженим органом;
 - виявлення під час візуального інспектування ознак псування товарів.[24]

Згідно до Постанова КМУ № 1402 від 27.12.2023 «Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2024 рік» при імпорті пральних порошків, до митниці необхідно також пред'явити ліцензію.

Код документу: "0911" - ліцензія на імпорт товарів (Importlicence), видане Мінекономікою України. Ліцензії на експорт (імпорт) товарів та обладнання, зазначених у цьому додатку, що містять контрольовані речовини (озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази), видаються на виконання положень Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар, на підставі погодження на імпорт/експорт контрольованих речовин, товарів та обладнання, що надається Міндовкіллям в установленому зазначеним Міністерством порядку. Дії щодо одержання погодження Міндовкілля здійснюються Мінекономіки без залучення суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності в порядку міжвідомчого

обміну інформацією. За відсутності у товарах та обладнанні, зазначених у цьому додатку, контрольованих речовин (озоноруйнівних речовин та фторованих парникових газів), митне оформлення здійснюється без ліцензії.

Оскільки у складі прального порошку ТМ «Persil»

Міститься /не міститься озоноруйнівних речовин та фторованих парникових газів, то ліцензія не потрібна.[25]

До прального порошку ТМ «Persil» для кольорових речей, який має такий код УКТ ЗЕД – 3402 50 90 00, при імпорті відноситься до попереднього документального контролю, а саме до державного контролю нехарчової продукції. Код документу: "5123" - Документація, яка має супроводжувати продукцію при наданні її на ринку відповідно до вимог щодо нехарчової продукції та її обігу на ринку України, встановлених технічними регламентами (Закон України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції").

Згідно ст. 37 Закону України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції" контроль продукції здійснюється щодо продукції, заявленої у режим імпорту, реімпорту або будь-який інший митний режим, що передбачає вільний обіг цієї продукції на митній території України.

Під час контролю продукції митні органи проводять документальні перевірки та вибіркові обстеження зразків продукції на таких підставах:

- 1) згідно із секторальними планами ринкового нагляду;
- 2) у разі одержання за допомогою системи оперативного взаємного сповіщення про продукцію, що становить серйозний ризик, інформації про таку продукцію;
- 3) за повідомленнями органів ринкового нагляду про продукцію, що не відповідає встановленим вимогам, наданими відповідно до частин восьмої і дев'ятої цієї статті

Державний контроль нехарчової продукції здійснюється при спрацюванні профілю ризику "Державний контроль нехарчової продукції" автоматизованої системи аналізу та управління ризиками.[26]

4.2. Визначення країни походження товару при переміщенні пральних порошків через митний кордон України

Країною походження товару вважається країна, в якій товар був повністю вироблений або підданий достатній переробці відповідно до критеріїв достатньої переробки, що встановлені Митним кодексом України.

Визначення країни походження товарів здійснюється за принципами міжнародної практики та має за мету застосування заходів тарифного регулювання, тобто визначення можливості застосувати до товару режим найбільшого сприяння (преференційний) або вільної торгівлі. [27]

Товарами, повністю виробленими у даній країні, вважаються:

- 1) корисні копалини, добуті з надр цієї країни, в її територіальних водах або на її морському дні;
- 2) продукція рослинного походження, вирощена або зібрана в цій країні;
- 3) живі тварини, що народилися та вирощені в цій країні;
- 4) продукція, одержана від живих тварин у цій країні;
- 5) продукція, одержана в результаті мисливського або рибальського промислу в цій країні;
- 6) продукція морського рибальського промислу та інша продукція морського промислу, одержана судном цієї країни або судном, що орендоване (зафрахтоване) цією країною;
- 7) продукція, одержана на борту переробного судна цієї країни виключно з продукції, зазначеної у пункті 6;
- 8) продукція, одержана з морського дна або з морських надр за межами територіальних вод цієї країни, за умови, що ця країна має виключне право на розробку цього морського дна або цих морських надр;
- 9) брухт та відходи, одержані в результаті виробничих або інших операцій з переробки в цій країні, а також вироби, що були у вжитку, зібрані в цій країні та придатні лише для переробки на сировину (утилізації);

10) електроенергія, вироблена в цій країні.

У разі якщо у виробництві товару беруть участь дві або більше країн, країною походження товару вважається країна, в якій були здійснені останні операції з переробки, достатні для того, щоб товар отримав основні характерні риси повністю виготовленого товару, що відповідають критеріям достатньої переробки.

Критеріями достатньої переробки є:

1) виконання виробничих або технологічних операцій, за результатами яких змінюється класифікаційний код товару згідно з УКТ ЗЕД на рівні будь-якого з перших чотирьох знаків;

2) зміна вартості товару в результаті його переробки, коли відсоткова частка вартості використаних матеріалів або доданої вартості досягає фіксованої частки у вартості кінцевого товару (правило адвалорної частки);

3) виконання виробничих та/або технологічних операцій, які в результаті переробки товару не ведуть до зміни його класифікаційного коду згідно з УКТ ЗЕД або вартості згідно з правилом адвалорної частки, але з дотриманням певних умов вважаються достатніми для визнання товару походженням із тієї країни, де такі операції мали місце.[28]

Документами, що підтверджують країну походження товару, є **сертифікат про походження товару**, засвідчена **декларація про походження товару**, **сертифікат про регіональне найменування товару**.

Країна походження товару заявляється (декларується) митному органу шляхом подання оригіналів документів про походження товару.

Сертифікат про походження товару - це документ, який однозначно свідчить про країну походження товару і виданий компетентним органом даної країни або країни вивезення, якщо у країні вивезення сертифікат видається на підставі сертифіката, виданого компетентним органом у країні походження товару (рис.1).

Засвідчена декларація про походження товару - це декларація про походження товару, засвідчена державною організацією або компетентним органом, наділеним відповідними повноваженнями.

Декларація про походження товару - це письмова заява про країну походження товару, зроблена у зв'язку з вивезенням товару виробником, продавцем, експортером (постачальником) або іншою компетентною особою на комерційному рахунку чи будь-якому іншому документі, який стосується товару.

Сертифікат про регіональне найменування товару - це документ, який підтверджує, що товари відповідають визначенню, характерному для відповідного регіону країни, та виданий компетентним органом відповідно до законодавства країни вивезення товару.

Додатковими відомостями про країну походження товару є відомості, що містяться в товарних накладних, пакувальних листах, відвантажувальних специфікаціях, сертифікатах (відповідності, якості, фітосанітарних, ветеринарних тощо), митній декларації країни експорту, паспортах, технічній документації, висновках-експертизах відповідних органів, інших матеріалах, що можуть бути використані для підтвердження країни походження товару.

У разі ввезення товару на митну територію України документ, що підтверджує країну походження товару, подається обов'язково лише у разі, якщо це необхідно для застосування митно-тарифних заходів регулювання зовнішньоекономічної діяльності, кількісних обмежень (квот), інших заходів економічного або торговельного характеру, що здійснюються в односторонньому порядку або відповідно до двосторонніх чи багатосторонніх міжнародних договорів, укладених відповідно до закону, або заходів, що здійснюються відповідно до закону для забезпечення здоров'я населення чи суспільного порядку, а також у разі, якщо в митного органу є підстави для підозри в тому, що товар походить з країни, товари якої заборонені до переміщення через митний кордон України згідно із законодавством України.

У разі ввезення товару на митну територію України сертифікат про походження товару подається обов'язково:

1) на товари, до яких застосовуються преференційні ставки ввізного мита, встановлені Митним тарифом України;

2) на товари, щодо ввезення яких в Україну застосовуються кількісні обмеження (квоти) або заходи, вжиті органами державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в межах повноважень, визначених законами України "Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту", "Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту", "Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну", "Про зовнішньоекономічну діяльність";[29]

В Україні використовуються сертифікати країни походження наступних шести форм:

1. **Сертифікат загальної форми** російською мовою.

2. **Сертифікат загальної форми** англійською мовою. Використовуються при експортно-імпортних операціях України, у яких відсутні двохсторонні угоди з Україною про взаємне надання митних пільг, або дія таких угод тимчасово призупинена.

3. **Сертифікат форми СТ-1** російською мовою (пільговий), використовується при експортно-імпортних операціях України з країнами СНД;

4. **Сертифікат форми А** (англійською мовою) Преференційний, використовуються при експорті товарів з країн, що розвиваються та утворюють генеральну систему преференцій ГСП (GSP) (США; Канада; Австралія; Нова Зеландія; Японія та 15 країн засновників ЄС);

5. **Сертифікат форми EUR 1** (англійською мовою), використовується на виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони боку, і Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами, з іншої сторони, що ратифікована Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII.

З 01 січня 2016 року в рамках даної Угоди митниці Державної фіскальної служби здійснюють **видачу сертифікатів на перевезення вантажів форми EUR.1** при експорті товарів з України в країни ЄС.[30]

Статтею 544 МКУ закріплено що до основних завдань митниці ДМС віднесено видачу у випадках, встановлених чинними міжнародними договорами, сертифікатів походження.

На сьогодні митниці ДМС здійснюють видачу сертифікатів з перевезення (походження) форми EUR.1 на товари українського походження до країн ЄС та ЄАВТ (Швейцарія, Ісландія, Норвегія, Ліхтенштейн) та Чорногорії.

Сертифікат видається у разі, якщо його потрібно пред'явити при ввезенні на митну територію країн ЄС та ЄАВТ, Чорногорії як доказ, що товар(и) українського походження відповідає(ють) вимогам правил визначення преференційного походження при застосуванні преференційних ставок ввізного мита.[31]

Порядок заповнення та видачі митницею сертифіката з перевезення (походження) товару EUR.1 затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20.11.2017 № 950, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2017 року.

Сертифікат видається посадовою особою митниці ДФС під час здійснення експорту товару(ів) за місцем здійснення його (їх) митного оформлення або після експорту товару(ів) за місцем здійснення митного оформлення товару(ів) або за місцем державної реєстрації експортера. Термін дії сертифіката складає 4 місяці.

Сертифікат заповнюється експортером на одну партію товарів, як правило, англійською мовою або однією з мов, якими складено угоди про вільну торгівлю.

Для отримання сертифіката експортер або уповноважений представник повинен подати структурному підрозділу митниці, на який покладено функції з видачі сертифіката, такі документи:

- заяву, що містить декларацію від експортера, за формою, визначеною угодами про вільну торгівлю, та/або її електронну копію;
- електронну копію сертифіката у разі заповнення його машинописом та (за наявності) заповнений відповідно до вимог угод про вільну торгівлю бланк сертифіката;

- декларацію постачальника (виробника) товарів, що мають преференційний статус походження (додаток 1), та/або декларацію постачальника (виробника) товарів, що не мають преференційного статусу походження (додаток 2), та/або довгострокову декларацію постачальника (виробника) товарів, що мають преференційний статус походження (додаток 3), та/або довгострокову декларацію постачальника (виробника) товарів, що не мають преференційного статусу походження (додаток 4) (далі – декларація), що підтверджують преференційне походження товарів з України відповідно до правил визначення преференційного походження, встановлених угодами про вільну торгівлю, та/або їх електронні копії.

Сертифікат видається безоплатно у найкоротший термін, але не більше восьми робочих годин після реєстрації заяви у структурному підрозділі митниці ДФС, на який покладено функції з видачі сертифіката.

6. Сертифікат форми У-1 (українською мовою), є підтвердженням українського походження товарів, що знаходяться в обігу на митній території України у рамках здійснення іноземними господарюючими об'єктами своєї підприємницької діяльності в Україні.[32]

У разі виникнення сумнівів з приводу дійсності документів про походження товару чи достовірності відомостей, що в них містяться, включаючи відомості про країну походження товару, митний орган може звернутися до компетентного органу, що видав документ, або до компетентних організацій країни, зазначеної як країна походження товару, із запитом про проведення перевірки цих документів про походження товару чи надання додаткових відомостей.

Запит про проведення перевірки надсилається протягом 1095 днів з дня подання документа про походження товару, крім випадків, коли така перевірка ініціюється у зв'язку з провадженням у кримінальній справі.

Верифікація (перевірка достовірності) сертифікатів про походження товару з України здійснюється митними органами у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Органи або організації, уповноважені видавати сертифікати про походження товару з України, зобов'язані за запитом митних органів

безоплатно надавати їм інформацію, пов'язану з видачею таких сертифікатів і необхідну для здійснення їх верифікації.

З метою встановлення достовірності даних, зазначених у сертифікаті про походження товару з України, митні органи можуть у порядку, встановленому Митним кодексом України, проводити дослідження (аналіз, експертизу) проб (зразків) такого товару.[33]

Обов'язковою підставою для митного оформлення ввезення на територію України прального порошку ТМ «Persil» є наявність сертифікату походження товару.

Один з документів:

- форми А;
- форми EUR.1;
- форми СТ-1;
- загальної форми Україна;
- загальної форми іноземної країни;
- декларація інвойс.[17]

Визначимо, які преференційні засоби застосовують для СМЗ, що впорядковані під кодом УКТ ЗЕД - 3402 50 90 00(таблиця 3.23).

Таблиця 3.23 - Застосування преференційних засобів для СМЗ, що впорядковані під кодом УКТ ЗЕД - 3402 50 90 00

Країни, яким надається пільга	Підстава для надання пільг	Пільга
Країни ЄАВТ	Міждержавна угода від 24.06.2010: «Угода про вільну торгівлю між Україною та державами ЄАВТ», «Угода про сільське господарство між Україною та Ісландією», «Угода про сільське господарство між Україною та Королівством Норвегія», «Угода про сільське господарство між Україною та Швейцарською Конфедерацією», «Угода про сільське господарство між Україною з Князівством Ліхтенштейн»	0%
Країни ЄС	Міждержавна угода від 27.06.2014: «Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» Лист Держмитслужби № 15-03/1245 від 26.12.2022: «Про графіки зниження ввізних та вивізних (експортних) мит»	0%

Канада	Міждержавна угода від 11.07.2016: «Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою» Лист Держмитслужби № 15-03/1245 від 26.12.2022: «Про графіки зниження ввізних та вивізних (експортних) мит»	0%
Ізраїль	Міждержавна угода від 21.01.2019: «Угода про вільну торгівлю між Кабінетом Міністрів України та Урядом Держави Ізраїль» Лист Держмитслужби № 15-03/1245 від 26.12.2022: «Про графіки зниження ввізних та вивізних (експортних) мит»	0%
Британія	Міждержавна угода від 08.10.2020: «Угода про політичне співробітництво, вільноторгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії» Лист Держмитслужби № 15-03/1245 від 26.12.2022: «Про графіки зниження ввізних та вивізних (експортних) мит»	0%

На маркуванні прального порошку ТМ «Persil» вказана адреса компанії:

HenkelWashingandCleaningAgentsGmbH, D-40191 Дюссельдорф, Німеччина.

Відповідно країною виробником прального порошку ТМ «Persil» є Німеччина. Німеччина входить до складу ЄС, тому згідно Угоді про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони діє зменшення ставок ввізного мита, а саме 0% при наявності сертифікату про походження форми EUR.1[34]

4.3. Особливості визначення митної вартості та оподаткування партії пральних порошоків при переміщенні через митний кордон України

Особливості визначення митної вартості та оподаткування партії пральних порошоків при переміщенні через митний кордон України включають такі аспекти:

1. Визначення митної вартості

Митна вартість є основою для розрахунку митних платежів та інших зборів. Основні положення визначаються Митним кодексом України.

Метод визначення митної вартості:

- Найчастіше використовується метод за ціною угоди (вартість товару, що підлягає сплаті відповідно до контракту).

- У разі неможливості застосування цього методу використовуються інші методи: за ціною ідентичних товарів, схожих товарів, віднімання вартості, додавання вартості або резервний метод.

Документи для підтвердження митної вартості:

- Контракт або договір купівлі-продажу.
- Рахунок-фактура (інвойс).
- Платіжні документи (банківські виписки, платіжні доручення).
- Транспортні документи (накладні, коносаменти).
- Документи про страхування (за наявності).
- Інші документи, які підтверджують витрати, включені в митну вартість (наприклад, витрати на транспортування, навантаження тощо).[35]

3. Оподаткування

Мито:

- Для синтетичних мийних засобів ставка мита залежить від їх коду згідно з УКТ ЗЕД.
- Застосовуються пільгові, повні або преференційні ставки залежно від країни походження товару (на основі договорів про вільну торгівлю).

ПДВ:

- Ставка ПДВ становить 20% і обчислюється від суми митної вартості, мита та акцизного податку (якщо застосовується).

Акцизний податок:

- Синтетичні мийні засоби зазвичай не є підакцизними товарами, але необхідно перевіряти відповідність характеристик товару.

4. Додаткові аспекти

Санітарно-епідеміологічний контроль:

Перед ввезенням синтетичних мийних засобів необхідно отримати висновок санітарно-епідеміологічної служби, що підтверджує відповідність засобів нормам безпеки.

Екологічний контроль:

У разі, якщо товар містить речовини, що можуть бути шкідливими для навколишнього середовища, можливий додатковий контроль.

Сертифікація:

Для деяких категорій товарів може вимагатися сертифікат відповідності технічним регламентам України.

5. Процедурні особливості

- Подання митної декларації:
- Митна декларація має містити всі відомості про товар (код УКТ ЗЕД, митну вартість, походження товару, умови доставки тощо).
- Попереднє декларування:

За необхідності може здійснюватися попереднє декларування товарів до їх фактичного ввезення.

Правильне визначення митної вартості, коректна класифікація товару та дотримання всіх вимог дозволяє уникнути затримок, донарахувань або штрафів з боку митних органів.[36]

Згідно з укладеним зовнішньоекономічним контрактом N171BK21 від 14.11.2023 р. між суб'єктом ТОВ «Сільпо», (Україна, Київ, 04128, вулиця Берковецька, 6Д,) та іноземним суб'єктом господарювання – нерезидентом «HenkelWashingandCleaningAgentsGmbH», (Хенкельштрассе 67, D-40191 Дюссельдорф, Німеччина) здійснюється поставка партії прального порошку для кольорових речей ТМ «Persil», яка переміщується до пункту пропуску Краківець-Корчова Львівської митниці ДМСУ. Навантажувально-розвантажувальні роботи проводяться компанією приймальника ТОВ "ВЕСТЕРН ТРАНС". Пральний порошок «Persil» розфасовано у споживчу тару вагою нетто товару 400грам кожна, загальною кількістю 2000 упаковок. Навантаження проводиться за тарифом транспортної компанії за ставкою 60 євро за операцію та входить до вартості перевезення загальною сумою 800 євро. Загальна кількість вантажу 100 картонних коробів по 20 упаковок порошку, вагою нетто вантажу – 800 кг. Вартість одиниці товару на імпорт, заявлено відправником в розмірі 80,15 грн.,

що відповідно до курсу НБУ (43,80) 1,83 євро/упаковку, загальна кількість вантажу - 2000 упаковок прального порошку.

Умови постачання, що оговорені контрагентами – FAS – Корчова/Митна вартість встановлена міжнародною угодою як ціна, яка фактично сплачена або підлягає сплаті на момент перетину митного кордону.

Митна вартість визначається за формулою (4.2):

$$MB = Bk \quad (4.2)$$

де MB – митна вартість;

Bk – вартість контракту.

Звідси випливає, що вартість контракту буде дорівнювати:

$$Bk = Bt + Bзав.+ Bперев \quad (4.3)$$

де, Bt – вартість прального порошку ТМ «Persil» для кольорових речей згідно допрейскуранта експортера;

Bзав. – вартість завантажувальних робіт;

Bперев – витрати на перевезення згідно з тарифами транспортної компанії ТОВ "ВЕСТЕРН ТРАНС", ставка на перевезення дорівнює – 1,4євро/км;

$$Bt = 2000 \times 1,83 = 3660 \text{ євро}$$

Курс НБУ на день надання митної декларації дорівнює 43.80 грн./євро.

$$Bt = 3660 \times 43.80 = 160308 \text{ грн.}$$

Bперев. = 800 євро.

Bперев. = 800 × 43,8 = 35040 грн.

MB = 160308 грн + 35040 грн = 195348,00 грн.

Митна вартість прального порошку ТМ «Persil» для кольорових речей становить 195348,00 грн.

До прального порошку згідно коду УКТЗЕД буде використовуватися зменшення ставок ввізного мита (ЄС). Базою для нарахування мита за зменшеною ставкою є митна вартість товару. Мито при ввезенні визначається за формулою (4.4):

$$\text{Мито} = MB \times ЗСМ \quad (4.4)$$

де MB – митна вартість;

ЗСМ – зменшена ставка мита.

$$\text{Мито} = 195348,00 \times 0\% / 100\% = 0 \text{ грн.}$$

Сплата мита при ввезенні прального порошку ТМ «Persil» для кольорових речей становить 0 грн.

- ПДВ (20%): Нараховується на суму митної вартості, мита та інших зборів.

Податок на додану вартість на масло вершкове визначається за формулою (4.5):

$$\text{ПДВ} = (\text{МВ} + \text{Мито}) * \text{Ставка ПДВ (4.5)}$$

$$\text{ПДВ} = 195348,00 * 20\% = 39069,6 \text{ грн.}$$

Виходячи з цього, при імпорті партії прального порошку ТМ «Persil» для кольорових речей, податок на додану вартість становить 39069,6 грн.

Таким чином, загальні платежі у вигляді заходів тарифного регулювання, щодо прального порошку ТМ «Persil» для кольорових речей при переміщенні через митний кордон України у режимі імпорт становлять, мито - 0 грн, ПДВ - 58008,72 грн.

4.4. Технологічна схема та особливості здійснення митних формальностей при переміщенні партії пральних порошоків через митний кордон України

Розроблення технологічної схеми, як встановленої обов'язкової для виконання послідовності операцій митного контролю та митного оформлення, а також дій посадових осіб підрозділів митного органу під час здійснення цих операцій є одним із напрямів організації митного контролю та митного оформлення товарів та транспортних засобів комерційного призначення.

У дипломній роботі об'єктом переміщення через МКУ є партія прального порошку ТМ «Persil» для кольорових речей, що імпортується до України через пункт пропуску Краківець-Корчова Митний пост «Яворів» Львівської митниці ДМСУ з Німеччини. З метою полегшення безперешкодної передачі даних про міжнародну торгівлю і організації обміну розвідувальними даними щодо можливих ризиків, як на національному, так і на міжнародному рівні, урядам слід

розробляти угоди про співпрацю між митними службами та іншими державними відомствами, пов'язаними з міжнародною торгівлею.

Українське законодавство уніфіковане до вимог ЄС Постановою КМУ № 971 від 21 жовтня 2020 р. «Порядком взаємодії між декларантами, їх представниками, іншими заінтересованими особами та митними органами, іншими державними органами, установами та організаціями, уповноваженими на здійснення дозвільних або контрольних функцій щодо переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, з використанням механізму «єдиного вікна». З моменту, розвантаження транспортного засобу на пункті пропуску, що здійснювало перевезення та розпочато завантаження транспортного засобу для перевезення на митній території України партії прального порошку для кольорових речей ТМ «Persil», декларант ТОВ «Сільпо» Кондрашова А. В. надсилає до Відділу митного оформлення №1-4 мп «Яворів» - UA209030(81033 смт Краковець, вул. Михайла Вербицького, 54), що знаходиться у зоні діяльності Львівської митниці, електронне повідомлення та скановані копії документів з електронним цифровим підписом.

Для здійснення митного контролю та митного оформлення партії прального порошку ТМ «Persil» для кольорових речей до митниці надаються такі документи:

1. Електронна Митна декларація ЕМД-2;
2. Контракт ЗЕД;
3. Інвойс;
4. Товаро-транспортна накладна CMR;
5. Сертифікат з перевезення EUR.1.
6. Повідомлення

Технологічна схема митних формальностей щодо імпорту прального порошку наведено на рисунку 4.11.

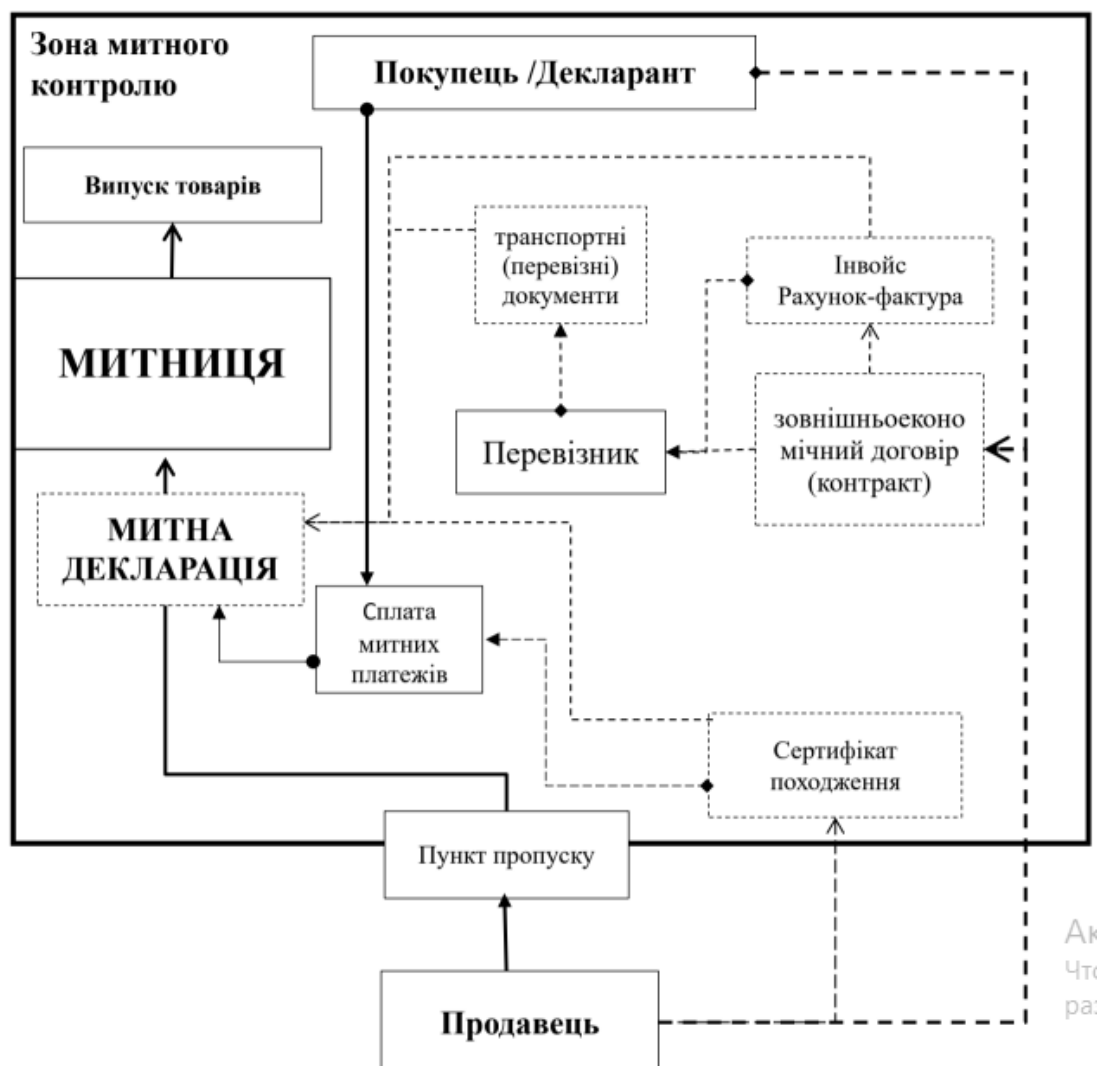

Рис 4.11 - Технологічна схема митних формальностей щодо імпорту прального порошку

Інформаційна система після отримання від підприємства електронного повідомлення та сканованих копій документів перевіряє електронний цифровий підпис посадової особи підприємства. У разі позитивного результату перевірки електронного цифрового підпису інформаційна система забезпечує зберігання отриманих повідомлення і документів, інформує відповідний контролюючий орган про їх надходження шляхом розміщення відповідної інформації у веб-інтерфейсі та за наявності даних в інформаційній системі надсилає листа на адресу електронної пошти уповноваженої посадової особи за місцезнаходженням митниці відправлення.

У разі автоматичного формування інформаційною системою рішення про здійснення відповідного виду державного контролю підприємство отримує право здійснити задеклароване переміщення партії прального порошку, інформаційна система попереджає підприємство про необхідність дотримання законодавства суміжних держав у частині подання оригіналів міжнародних сертифікатів, тощо.

Після чого перевізник на пункті пропуску Краківець-Корчова Митний пост «Яворів» Львівської митниці ДМСУ (UA209030), подає митниці документи для митного контролю, а також називає номер попередньої декларації, яка була оформлена у митниці. Інспектор прикордонної митниці робить оперативний запит у центральну базу даних, отримавши підтвердження про наявність зазначених документів у базі даних та за відсутності зауважень, інспектор вносить в електронну копію документа відомості про транспортний засіб, перевізника, товари, дату та час перетину кордону. Після проходження митного огляду транспортного засобу в пункті пропуску через державний кордон України. Здійснюється пропуск транспортних засобів, вантажів, товарів та іншого майна через державний кордон України.

Правильне дотримання технологічної схеми дозволяє уникнути затримок, штрафів або відмови у митному оформленні. [37]

Висновки до розділу 4

1. Визначили заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності при імпорті прального порошку. До дослідженого прального порошку ТМ «Persil» застосовуються попередній документальний контроль у «Державний контроль нехарчової продукції».

2. Визначили, що до прального порошку ТМ «Persil», який прямує з країн ЄС, застосовуються преференційні заходи - ввізне мито 0%.

3. Визначили митну вартість - 195348,00 грн, та нарахували митні платежі – 39069,6 грн

4. Визначили особливості здійснення митних формальностей при переміщенні партії пральних порошоків через митний кордон України.

РОЗДІЛ 5

ОХОРОНА ПРАЦІ

5.1. Організація управління охороною праці на підприємстві

Охорона праці - це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності.

Роботодавець - власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган, незалежно від форм власності, виду діяльності, господарювання, і фізична особа, яка використовує найману працю.

Працівник - особа, яка працює на підприємстві, в організації, установі та виконує обов'язки або функції згідно з трудовим договором (контрактом).

Згідно з Законом України «Про охорону праці» на об'єктах з виробництва синтетичних мийних засобів роботодавець повинен забезпечити збереження виробничих будівель і споруд відповідно до вимог Положення про безпечну та надійну експлуатацію виробничих будівель і споруд., проводити обстеження, оцінку технічного стану і паспортизацію існуючих виробничих та складських будівель і споруд різного призначення відповідно до вимог Правил обстеження, оцінки технічного стану та паспортизації виробничих будівель і споруд, створити службу охорони праці відповідно до вимог Типового положення про службу охорони праці, повинен організувати опрацювання і затвердити нормативні документи про охорону праці, що діють на підприємстві, відповідно до Порядку опрацювання і затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві. Працівники повинні проходити навчання і перевірку знань з питань охорони праці відповідно до вимог Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці. Роботодавець повинен розробити інструкції з охорони праці, дотримання яких обов'язкове працівниками, відповідно до вимог Положення про розробку інструкцій з охорони праці. Роботодавець повинен скласти та затвердити перелік робіт, виконання

яких потребує професійного добору, згідно з Переліком робіт, де є потреба у професійному доборі. Розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій здійснюються відповідно до вимог Порядку проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. Роботодавець повинен за власні кошти організувати проведення медичних оглядів працівників певних категорій під час прийняття на роботу (попередній медичний огляд) та протягом трудової діяльності (періодичні медичні огляди) відповідно до вимог Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій. Забороняється залучення неповнолітніх до робіт, визначених у Переліку важких робіт і робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх. Підіймання і переміщення важких речей неповнолітніми необхідно здійснювати відповідно до Граничних норм підіймання і переміщення важких речей неповнолітніми. Забороняється залучення жінок до робіт, визначених у Переліку важких робіт та робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок. Підіймання і переміщення важких речей жінками необхідно здійснювати відповідно до Граничних норм підіймання і переміщення важких речей жінками. Роботодавець повинен організувати проведення атестації робочих місць за умовами праці відповідно до вимог Порядку проведення атестації робочих місць за умовами праці. Роботодавець повинен забезпечити проведення гігієнічної регламентації та державної реєстрації небезпечних факторів відповідно до вимог Положення про гігієнічну регламентацію та державну реєстрацію небезпечних факторів і Порядку оплати робіт із проведення гігієнічної регламентації та державної реєстрації небезпечних факторів. Роботодавець повинен забезпечити проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи відповідно до вимог Порядку проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи. Забороняється стояти, проходити і працювати під підвішеним вантажем. На робочих місцях небезпечні зони повинні бути позначені знаками безпеки відповідно до вимог Технічного регламенту знаків безпеки і захисту здоров'я працівників. Монтаж, налагодження, ремонт,

обстеження та експлуатація систем вентиляції здійснюються відповідно до вимог Правил з безпечної експлуатації систем вентиляції у хімічних виробництвах. Виконання робіт підвищеної небезпеки та експлуатація (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки здійснюються на підставі видачі дозволу на їх упровадження відповідно до вимог Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки. Роботодавець повинен забезпечити працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими ЗІЗ відповідно до вимог Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту. ЗІЗ повинні відповідати вимогам Технічного регламенту засобів індивідуального захисту. Працівники, які виконують роботи з виробництва СМЗ, повинні бути забезпечені спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими ЗІЗ відповідно до Норм безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам хімічних виробництв (Частина 1), та Норм безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам хімічних виробництв (Частина 2). [38]

5.2. Вимоги охорони праці до організації робочих місць

Роботодавець повинен забезпечити безпеку робочих місць відповідно до Загальних вимог стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників. Робочі місця працівників повинні відповідати вимогам ГОСТ 12.2.032-78 «ССБТ. Рабочее место при выполнении работ сидя. Общие эргономические требования» та ДСТУ ГОСТ 12.2.061-81 «ССБТ. Оборудование производственное. Общие требования безопасности к рабочим местам». Конструкція робочого місця повинна забезпечувати можливість зручного регулювання його розмірів та експлуатаційних параметрів з урахуванням специфіки виконуваної роботи та відповідно до антропометричних характеристик працівника згідно з вимогами ДСТУ 7234:2011 «Дизайн і ергономіка. Обладнання

виробниче. Загальні вимоги дизайну та ергономіки». На робочих місцях у виробничих приміщеннях, на території підприємства повинні знаходитись інструкції, що містять обов'язкові для дотримання працівниками вимоги з охорони праці при виконанні ними робіт певного виду або за певною професією, розроблені відповідно до вимог НПАОП 0.00-4.15-98, та витяги з плану локалізації і ліквідації аварій в обсязі, що є достатнім для якісного виконання відповідних дій працівниками, які братимуть участь у ліквідації аварії. Органи управління на робочих місцях працівників, які керують виробничим обладнанням, повинні відповідати вимогам ГОСТ 12.2.064-81 «ССБТ. Органы управления производственным оборудованием. Общие требования безопасности». Параметри мікроклімату в межах робочої зони повинні відповідати вимогам Санітарних норм мікроклімату виробничих приміщень, затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 1 грудня 1999 року № 42 (ДСН 3.3.6.042-99). Загальні вимоги безпеки до захисту від шуму на робочих місцях, шумових характеристик машин та механізмів повинні відповідати вимогам ГОСТ 12.1.003-83 «ССБТ. Шум. Общие требования безопасности». У робочій зоні виробничих приміщень вміст шкідливих речовин не повинен перевищувати ГДК, встановленої вимогами ГОСТ 12.1.005-88. Робоче місце повинно бути організовано так, щоб унеможливити досягнення небезпечних зон руками відповідно до вимог ДСТУ EN 294-2001 «Безпечність машин. Безпечні відстані для запобігання можливості досягнення небезпечних зон руками». На території підприємства та у виробничих приміщеннях забороняється куріння тютюнових виробів, крім спеціально відведених для цього місць.[39]

5.3. Загальні вимоги безпеки до технологічних процесів.

Технологічні процеси виробництва СМЗ повинні відповідати вимогам ГОСТ 12.3.002-75 «ССБТ. Процессы производственные. Общие требования безопасности». Порошкоподібну сировину необхідно вивантажувати за допомогою автотрантажувачів або кранів. Кислоти і луки повинні зберігатися в складських приміщеннях окремими групами з урахуванням їх здатності до

хімічної взаємодії. Складські приміщення необхідно забезпечувати засобами для нейтралізації пролитого луку або кислоти. Забороняється зберігати порошкоподібні матеріали на відстані ближче ніж 1,0 м від опалювальних батарей. Для відбирання проб під час проведення вхідного контролю сировини та напівфабрикатів, проміжного контролю необхідно використовувати пробовідбірники. Робочі місця розвантаження та розтарювання сипкої сировини в приймальні витратні бункери системи пневмотранспорту та робочі місця фасування готової продукції повинні забезпечуватися системами аспірації. У виробничих приміщеннях, де можливі розливи розчинів та суспензій їдких речовин, повинні бути передбачені крани з приєднанням до водопроводу гнучких рукавів для змивання розливів цих речовин. Такі розливи (стічні води) перед зливом у каналізацію населеного пункту повинні бути очищені, знешкоджені на локальних очисних спорудах з обов'язковою утилізацією відповідно до вимог Правил приймання стічних вод підприємств у комунальні та відомчі системи каналізації населених пунктів України. Роботодавець повинен забезпечити захист сигнальних пристроїв та їх елементів від механічних пошкоджень. Сигнальні пристрої необхідно встановлювати на видних місцях для оповіщення працівників в умовах роботи виробництва. Для оповіщення працівників про порушення роботи заблокованих установок необхідно встановлювати одночасну світлову і звукову сигналізацію. Заборонена експлуатація мірників, збірників для розчинів і суспензій без переливних пристроїв. Експлуатацію стрічкових конвеєрів необхідно здійснювати відповідно до вимог ГОСТ 12.2.022-80 «ССБТ. Конвейеры. Общие требования безопасности». Роботи в резервуарах та ємностях необхідно проводити не менше ніж двома працівниками, один з яких є спостерігаючим і знаходиться ззовні резервуара (ємності). Працівники, що перебувають всередині резервуара, забезпечуються запобіжними поясами з мотузкою, освітленням в електробезпечному виконанні та шланговими протигазами. Працівники, що перебувають ззовні резервуара, повинні страхувати безпосередніх виконавців робіт, які знаходяться всередині ємності, за допомогою канатів, прикріплених до їх запобіжних поясів. Під час виконання робіт всередині

резервуарів, ємностей забезпечення працюючих відповідними ЗІЗ органів дихання здійснюється згідно з вимогами Правил вибору та застосування засобів індивідуального захисту органів дихання. Працівник повинен спускатися до відкритої ємності за допомогою переносної драбини, що має зверху гаки для зачіплювання за край ємності. Забороняється працювати з несправними інструментами та пристроями. Забезпечення працівників засобами електрозахисту під час обслуговування та ремонту електроустановок здійснюється відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів з охорони праці. Заміну оглядового скла в апаратах необхідно здійснювати за умови, що рівень рідини в них перебуває нижче від оглядового скла, вимкнено пристрої для перемішування, відключено подачу пари, в апараті відсутній тиск або вакуум.

Вимоги безпеки до технологічного процесу виробництва порошкоподібних СМЗ: перекисні солі натрію (перборат і перкарбонат), у складі яких міститься перекис водню, необхідно зберігати в прохолодному і сухому місці в окремому приміщенні. Забороняється допускати дію прямих сонячних променів на ці солі. При виявленні явищ розкладання сировини, що зберігається, необхідно негайно видалити пошкоджену тару і вжити заходів щодо ліквідації процесу, який розпочався.[40]

Висновок до розділу 4

1. Вивчили організацію управління охороною праці на підприємстві.
2. Визначили, які існують вимоги охорони праці до організації робочих місць.
3. Дізнались загальні вимоги безпеки до технологічних процесів.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

1. На українському ринку синтетичних мийних засобів найбільш ємним сегментом є засоби для прання. Серед них більш поширеним є сухі пральні порошки. Згідно до даних Державної митної служби основними країнами-імпортерами пральних засобів є Польща, Німеччина, Чехія, експортери - Республіка Молдова. За період 2019-2023рр. вартість ввезення в Україну синтетичних мийних засобів значно перевищує вартість вивезення. Це свідчить про те, що сальдо торгівельного балансу є негативним.

2. Якість та безпечність засобів для прання регулюється законодавчими актами – технічним регламентом, нормативними документами.

3. Порядок ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2012 № 1155. Оскільки об'єктом переміщення через митний кордон України в дипломній роботі є пральний порошок ТМ «Persil», який відноситься до пральних засобів, то даний товар має код 3402 50 90 00, що для подальшого написання дипломної роботи впливає на заходи тарифного та нетарифного регулювання.

4. Проведений аналіз асортименту пральних порошоків у трьох супермаркетів. Розраховано коефіцієнти широти. Встановлено, що супермаркет «Гарвія В» має більш широкий асортимент.

5. За результатами проведеної оцінки повноти маркування встановлено, що зразки №1 ТМ «Persil», №2 ТМ «Ariel», №3 ТМ «DeLaMark», ТМ «Savex», ТМ «Gala» відповідають вимогам Технічного регулювання.

6. Оцінили якість за органолептичними та фізико-хімічними показниками згідно до ДСТУ 2972:2010 «Засоби миючі синтетичні порошокоподібні. Загальні технічні вимоги та методи випробувань». Виявили, що за органолептичними показниками всі об'єкти дослідження відповідають вимогам стандарту. За результатами фізико-хімічних показників зразок №3 пральний порошок ТМ «DeLaMark» українського виробника, найкраще впорався із показником мийної здатності (не менше 85%), відсоток випраного забруднення склав 97%. Найгірше

впорались зразок №2 пральний порошок ТМ «Ariel», він виправ на 86%, Зразок №4 ТМ «Savex» на85%, Зразок №5 ТМ «Gala» - 90%.

7.Провели ідентифікаційну експертизу за штрихкодом. У всіх об'єктах дослідження отримана цифра в розрахунках співпадає з контрольною цифрою у штрихкодї, що свідчить про те, що товар не фальсифіковано.

8.Провели експеримент із зеленкою, результат показав, що найкраще впорався зразок №2 – пральний порошок ТМ «Ariel» та зразок №3 – пральний порошок ТМ «DeLaMark». Вони почали швидко виводити забруднення, а ось зразкам №1,4,5 –потрібно було більше часу, щоб зробити розчин прозорим.

9.Визначили, які бувають заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності при імпорті, застосування преференційних заходів. Дізнались, що при імпорті прального порошку ТМ «Persil» застосовується Державний контроль нехарчової продукції.

10.Встановили, що країною походження зразка №1 - пральний порошок ТМ «Persil» є Німеччина, яка входить до країн ЄС, з якими діє Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, відповідно до цього при імпорті діє зменшення ставок ввізного мита, а саме 0 %.

Виходячи з вищесказаного, можу надати наступні пропозиції:

- українська продукція нічим не гірше імпортних товарів, потрібно поширювати, пропонувати вітчизняних виробників споживачам, тому що на полицях магазинів переважну кількість мають імпортні виробники, за рахунок чого продукція українського виробництва губиться на фонї;

- не купуйте пральні засоби, на пакуванні якого не прописаний його склад, з цього переліку можна дізнатись про наявність або відсутність в ньому ПАР, фосфатів, хлору, ензимів чи інших шкідливих речовин;

- при виборі порошку краще віддати перевагу засобам, в яких вміст ПАР і фосфатів не перевищує 5%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пральний порошок: https://uk.wikipedia.org/wiki/Пральний_порошок.
2. Л.Г. Войнаї, І. О. Дудла, Д.І Козьмич, Н.В. Павловська, М.В. Приходько. Товарознавство непродовольчих товарів (Частина 1): <http://kipt.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Товарознавство-непродовольчих-товарів.-Частина-1-Войнаш-Л.Г.-Дудла-І.О.-та-ін..pdf>.
3. Ринок побутової хімії в Україні: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/rynok-bytovoj-himii-v-ukraine-transnacionalnye-kompanii-zdes-pravyat-bal>.
4. Стаття «Велике українське прання»: <https://epravda.com.ua/publications/2023/08/17/702882/>
5. Державна служба статистики в Україні: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Державна митна служба України: <https://bi.customs.gov.ua>.
7. УКТ ЗЕД. Вікіпедія: <https://uk.wikipedia.org/>
8. Наукова робота на тему: «Оцінка якості синтетичних мийних засобів для дитячого одягу». Вимоги до якості синтетичних мийних засобів: <https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/eb765f78265eb4a45e177303ee4c2415.pdf>
9. ДСТУ 2972:2010 Засоби мийні синтетичні порошкоподібні. Загальні технічні вимоги та методи випробовування: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=73482
10. Про затвердження Технічного регламенту мийних засобів: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/717-2008-%D0%BF#Text>
11. ДСТУ 7277:2012 «Пачки складані для сипких товарів побутової хімії. Технічні умови»: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=54415
12. ДСТУ 7275:2012 «Пакети з полімерних та комбінованих матеріалів. Загальні технічні умови»: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=54413

13. REACH - (Registration, Evaluation, Authorisation and restriction of Chemicals) <https://osha.europa.eu/en/legislation/directives/regulation-ec-no-1907-2006-of-the-european-parliament-and-of-the-council>

14. Сучасні особливості регламентації безпечного застосування синтетичних мийних засобів в країнах Євросоюзу, Митного союзу та в Україні: <http://protox.medved.kiev.ua/index.php/ua/categories/problems-articles/item/70-modern-features-of-regulation-of-the-safe-use-of-detergents-in-the-european-union-customs-union-and-ukraine>.

15. Чим небезпечний пральний порошок і як його вибирати: <https://consumerhm.gov.ua/1146-chim-nebezpechnij-pralnij-poroshok-i-yak-jogo-vibirati>.

16. Побутова хімія:
http://4ua.co.ua/marketing/qa2ac68a5c43a88421216d27_0.html.

17. Види миючих засобів та їх хімічний склад: <https://obuchonok.com.ua/node/756>.

18. Позиція РАЕУ щодо необхідних змін у законодавчому регулювання мийних засобів: <https://ecolog-ua.com/norm/pozyciya-paeu-shchodo-neobhidnyh-zmin-u-zakonodavchomu-regulyuvannya-myunyh-zasobiv>

19. Товарознавча експертиза: види та порядок проведення: https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Товарознавча_експертиза:_види_та_порядок_проведення

20. Дубініна А. А., Овчиннікова І. Ф., Дубініна С. О., Летута Т. М., Науменко М. О. Підручник. Методи визначення фальсифікації товарів: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/24Metodi%20vznachennya%20falsif%20tovariv-Dubinina.pdf.

21. О.Є. БАВИКО. Конспект лекцій з дисципліни експертиза товарів http://elibrary.donnuet.edu.ua/1478/1/Baviko_2016_20.pdf.

22. Оцінка якості синтетичних мийних засобів для дитячого одягу <https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/eb765f78265eb4a45e177303ee4c2415.pdf>

23. Малигіна В. Д. Основи експертизи продовольчих товарів. Види і засоби ідентифікації <https://subj.ukr-lit.com/osnovi-ekspertizi-prodovolchix-tovariv-maligina-v-d-3-3-vidi-i-zasobi-identifikaci%D1%97/>.
24. Наукова робота. синтетичні миючі засоби та докілья (на прикладі прального порошку) <https://e-kolosok.org/naukova-robota-syntetychni-myiuchi-zasoby-ta-dovkillia-na-prykladi-pral-noho-poroshku/>
25. Сирохман І. В., Завгородня В. М. Товарознавство пакувальних матеріалів і тари / Сирохман І. В., Завгородня В. М. // Підручник. Київ, 2009. 615 с. — URL: <https://subject.com.ua/pdf/330.pdf>
26. Основи експертизи продовольчих товарів - Малигіна В. Д. - Штрихові коди та ідентифікація продукції <https://westudents.com.ua/glavy/23119-23-shtrihov-kodi-ta-identifikatsiya-produkts.html>
27. Митний Кодекс України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
28. Мито <https://uk.wikipedia.org>
29. НТФ «Інтес» <https://www.qdpro.com.ua/>
30. Державні сайти України <https://dpssko.gov.ua/>
31. Постанова КМ України "Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2023 рік <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-perelikiv-tovariv-eksport-ta-import-iakykh-pidlihaie-litsenzuvanniu-s1466-271222>
32. Податковий кодекс України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
33. Закон України «Про Митний тариф України» <https://qdpro.com.ua/uk/document/68027>
34. Мито, види мита <https://studies.in.ua/mutne-pravo-shpora/3229-mito-vidi-stavok-mita-vidi-mit.html>
35. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959>

36. Довідка по товару
УКТЗЕД <https://qdpro.com.ua/uk/goodinfo/3402501000>
37. Укладач Т.М. Смокова, - Одеса: ОНАХТ,2020. Конспект лекцій з дисциплін «Основи митної справи»
38. Психологічне і фізіологічне збереження здоров'я
<https://ru.osvita.ua/vnz/reports/bjd/23204/>
39. Пожежовибухобезпека технологічного обладнання і процесів
<https://studfile.net/preview/5153048/page:3/>
40. Крюковська О.А., Левчук К.О. Навчальний посібник «Охорона праці в галузі (для хімічних спеціальностей)» https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/5/10/2-10-mz_p2.pdf

Зовнішньоторговельний контракт**Контракт № 171BK21**

Одеса «14» листопада 2023г.

Компанія ТОВ "Сільпо", зареєстрована за адресою Україна, Київ, 04128, вулиця Берковецька, 6Д, надалі іменоване "Продавець" в особі генерального директора Станіславський В., що діє на підставі статуту, та «HenkelWashingandCleaningAgentsGmbH» – Хенкельштрассе 67, D-40191 Дюссельдорф, Німеччина іменоване надалі "Покупець" в особі ДайнійДундуліс – генерального директора, який діє на підставі статуту, підписали цей контракт про наступне:

1. Предмет договору

Продавець зобов'язується відвантажити, а Покупець – купити на умовах (FAS) згідно з Інкотермс-2020 товар пральний порошок ТМ«Persil», у кількості 2000 штук по 400 г, на загальну суму 3660 (три тисячі шістьсот шістьдесят) євро в строк до 21. 12. 2024 .

2. Ціни за Контрактом та загальна вартість Контракту

2.1. Всі ціни на товари обговорюються в пропозиціях Продавця та позначаються в євро. Продавець має право змінювати ціни за умови оповіщення Покупця про майбутню зміну не менш як за два тижні.

2.2. Загальна вартість цього Контракту **3660 (три тисячі шістьсот шістьдесят) євро** залишається незмінною, навіть якщо Продавець змінює ціни протягом терміну дії Контракту.

2.3. Усі витрати, включаючи митні, після підписання та виконання Контракту сплачуються сторонами на територіях своїх країн.

3. Умови постачання

3.1. Умови постачання: FAS.

Contract # 171BK21

Odesa «14» November 2023

Company The company "Silpo" LLC, registered at the address Ukraine, Kyiv, 04128, Berkovetska Street, 6D (hereinafter referred to as the "SELLER"), represented by Stanislavsky V., due to the power of the statement on the one hand, and «HenkelWashingandCleaningAgentsGmbH» – (Henkelstrasse 67, D-40191 Dusseldorf, Germany, (hereinafter referred to as the "BUYER"), represented by DainiusDundulis – General Director, due to the statement on the other hand, have concluded the Present Contract on the following:

1. Subject of the contract

The Seller undertakes to ship, and the Buyer undertakes to purchase on the terms (DAP) according to Incoterms-2020, the goods TM "Persil" pomegranate nectar in the amount of 2000 pieces of 400 grams, for a total amount of 3660 (three thousand six hundred and sixty) Euro by 21/12/2024 .

2. Price and total amount of the contract.

2.1. All the prices are specified in the SELLER's proposals and fixed in Euro. The SELLER has a right to change prices in case of informing the BUYER two weeks before these changes.

2.2. The total amount of the Present Contract is **3660 (three thousand six hundred and sixty) Euro** and is to be firm and not subject to any alterations even if the SELLER changes prices for the duration of the Present Contract.

2.3. After signing and fulfillment of the Present Contract all the expenses, including custom dues, are paid by the parties on their own territories.

3. Terms of delivery

3.1. Delivery terms: FAS.

3.2. Постачання Товару здійснюється партіями, сформованими на підставі замовлень Покупця та наявності Товару на складі Продавця.

3.3. Замовлення вважається ухваленим до виконання, якщо Продавець виставив Покупцеві попередній інвойс.

3.4. Інвойс набирає чинності з моменту підтвердження Покупцем згоди на оплату цього інвойсу.

3.5. Продавець зобов'язується протягом 5 днів з моменту підтвердження Покупцем згоди на оплату за виставленим інвойсом відвантажити Товар зі складу Виробника.

Продавець зобов'язаний сповістити Покупця про факт відвантаження Товару в найкоротші терміни, повідомивши такі дані: дату відвантаження, номер Контракту, найменування засобу доставки, номер товаросупровідного документа, опис, кількість та вагу відвантаженого Товару.

У разі якщо Продавець не відвантажив товар протягом 5 днів з моменту підтвердження Покупцем згоди на оплату за виставленим інвойсом, він зобов'язаний сплатити покупцю 0,1% від вартості замовлення за кожен день затримки.

У разі якщо Продавець не здійснив відвантаження товару протягом 30 днів з моменту підтвердження Покупцем згоди на оплату за виставленим інвойсом, Покупець має право відмовитися від замовленого товару.

3.6. Право власності на Товар переходить до Покупця у момент передачі товару складі продавця – Одеса (Україна).

4. Умови оплати

4.1. Покупець оплачує 100% від суми, зазначеної в інвойсі, протягом 90 календарних днів після завершення оформлення документів з митного очищення вантажу.

У разі прострочення платежу Покупець повинен сплатити Продавцю пені у розмірі 0,1% від простроченої суми за кожний день прострочення.

Авансові платежі можливі за згодою сторін.

У разі нестачі товару Продавець повертає суму авансового платежу не пізніше ніж за 90 днів з дня авансу.

3.2. GOODS are delivered in lots formed in the assortment, based on BUYER's orders and availability of GOODS in the SELLER's stock.

3.3. The order considered to be implemented if the SELLER makes out a pro forma invoice to the BUYER.

3.4. Invoice comes into power after the BUYER confirms its payment.

3.5. The SELLER shall ship the GOODS from manufacturer warehouse within 5 days after BUYER's confirmation of the invoice.

The SELLER shall inform the BUYER of the fact of shipment as soon as possible and shall provide following information: Date of shipment; Contract No.; Name of Vessel, No. of Document of Title, Description, Number and Weight of the GOODS.

In case the GOODS are not shipped within 5 days after BUYER's confirmation of the Invoice, the SELLER is to pay the BUYER the fine 0,1% of the cost of non-shipped GOODS.

In case the GOODS are not shipped within 30 days after BUYER's confirmation of the Invoice, the BUYER has a right to refuse these GOODS.

3.6. The ownership of the Goods passes to the Buyer at the time of transfer of the goods at the seller's warehouse - Odesa (Ukraine).

4. Terms of payment

4.1. The BUYER shall pay 100% of the Invoice within 90 calendar days after executing records on customs clearance is completed.

If failing to pay on time, the BUYER is to pay the SELLER the fine 0,1% of the Invoice, which was not paid on time.

Payments in advance are available if both parties have agreed. In case of non-delivery SELLER is to reimburse the amount of the payment in advance not later than 90 days from the day BUYER made the payment.

4.2. All payments under this Contract are made in Euro by bank remittance to the SELLER's

4.2. Усі платежі за цим контрактом здійснюються у євро банківським переказом.

5. Упаковка та маркування

5.1. Товари повинні бути упаковані відповідно до вимог кожного виду Товару. Зовнішня та внутрішня упаковка повинні забезпечувати захист від псування, пошкоджень та атмосферних впливів. Ящики, в які упакований товар, повинні бути відмарковані з трьох сторін: верхньої та двох протилежних один одній бічних сторін. Усі супровідні документи (пакувальні листи, специфікації) так само, як маркування та технічна документація, мають бути складені англійською мовою.

6. Приймання

6.1. Товар вважається доставленим Продавцем та прийнятим Покупцем: за кількістю – відповідно до супровідних документів; за якістю – відповідно до сертифікату якості Продавця.

6.2. Остаточне приймання виконується країни Покупця. Товари приймаються: за кількістю місць – на момент отримання Товару від Експедитора (Перевізника); за кількістю вмісту в упаковці - не пізніше двох тижнів після отримання Товару, а також на момент відкриття упаковки; за якістю – пізніше місяця після розкриття упаковки.

6.3. Приймання виконується уповноваженим представником Покупця із запрошенням за необхідності представника Торгової палати (на вибір Покупця) з оформленням акта приймання.

7. Якість та гарантії

7.1. Якість Товару має бути повною відповідно до Сертифікату якості виробника.

7.2. Для Товару, якості якого вимагають

account.

5. Packing and Marking

5.1. The GOODS shall be packed and marked in accordance with the demands of each kind of the GOODS.

Internal and external packing shall secure full safety of the GOODS and protect them against any breakage and damage as well as atmospheric effects.

Each carton used for packing the GOODS shall be marked three sides: top one and two opposite to each other side sides. All the covering documents such as Packing and Specification Lists as well as Marking and Technical Documentation shall be written down in English.

6. Acceptance of the GOODS

6.1. The GOODS are considered as delivered by the SELLER and accepted by the BUYER:

as to number of packages - according to shipment documents;

as to quality - according to the Quality Certificate issued by the SELLER.

6.2. Final acceptance is to be made in the territory of the BUYER.

The GOODS are being accepted:

as to number of packages- on receipt of the GOODS from a Forwarder (Carrier);

per quality of items- not later than two weeks after receiving the GOODS and the moment of opening the package;

as to quality- not later than one month after opening the package.

6.3. Acceptance of the GOODS shall be made by the official representative of the BUYER in the presence of, if necessary, the official representative of the Chamber of Commerce (at BUYER's discretion) with the execution of the report of acceptance.

7. Quality and Warranty

7.1. The quality of the GOODS shall conform to the Quality Certificate issued by the supplier.

7.2. For the GOODS being in need of special warranty, the warranty period is fixed within 12

спеціальних гарантій, встановлюється гарантійний термін 12 місяців із дня поставки.

7.3. Якщо протягом гарантійного терміну Товар, поставлений Продавцем, виявить дефекти чи невідповідність умовам Контракту, Продавець зобов'язаний усунути дефект чи замінити дефектні компоненти власним коштом. Доставка дефектних товарів під час повернення виконується з допомогою Покупця.

8. Претензії

8.1. Покупець може висунути Продавцю претензії щодо кількості та якості Товару протягом двох тижнів від дня приймання.

Для Товару, забезпеченого гарантійним періодом, претензії щодо якості можуть бути висунуті протягом місяця після закінчення гарантійного терміну за умови, що Покупець виявив дефекти протягом гарантійного строку.

8.2. Претензії підтверджуються Актом експертизи Торгово-промислових палат України.

8.3. Продавець повинен задовольнити претензію, що виникла, протягом 20 днів з моменту її отримання.

9. Форс-мажор

У разі обставин, які унеможливають часткове або повне виконання Контрактних зобов'язань будь-якої зі сторін, а саме: пожежа, стихійні лиха, війна або бойові дії, ембарго виконання Контрактних зобов'язань змінюється відповідно до тривалості впливу таких обставин.

Якщо такі обставини тривають більше трьох місяців, кожна зі сторін має право відмовитися від подальшого виконання Контрактних зобов'язань, і в цьому випадку жодна із сторін не має права вимагати відшкодування збитків.

Сторона, яка перебуває під впливом обставин, які унеможливають виконання Контрактних зобов'язань, повинна інформувати іншу сторону про настання або закінчення таких обставин протягом п'яти днів. Документи з Торгової палати країн Продавця та Покупця відповідно

months from the date of delivery.

7.3. Should the GOODS within the guarantee period prove to be defective or not corresponding to the Terms and Conditions of the Present Contract, the SELLER shall eliminate defects or replace defective parts. The costs on the delivery of defective parts back to the SELLER are covered by the BUYER.

8. Claims

8.1. The BUYER can claim the SELLER for quantity as well as for quality within two weeks from the date of acceptance.

For the GOODS ensured by a warranty period claims can be made 30 days after warranty period expires in case if the BUYER has found defects within this warranty period.

8.2. The claims must be proved by the Certificate drawn up by a competent independent expert Organization.

8.3. The SELLER is to examine and fulfill the claim within 20 days on receipt of the claim.

9. Force-majeur

If in the case of the Force-majeur circumstances, namely fire, natural calamity, blockade, embargo on exports or Imports, or some other ones not dependent on the Parties, the full or partial execution of this Contract becomes impossible by any of the participants, the period of the obligations execution is extended in correlation with the time frame of the Force-majeur circumstances.

If such circumstances and their consequences should continue for more than three months each of the Parties in this Contract shall have the right to reject all future obligations stipulated in the Contract. Neither Party shall have the right to claim compensation for damages related to these circumstances from the other Party.

Either Party who finds it impossible due to such circumstances to accomplish their obligations according to this Contract shall immediately

підтверджуватимуть очевидність вищезгаданих обставин, їх наявність та тривалість.

10. Інші умови

10.1. Продавець має право передачі Контрактних зобов'язань третій стороні та повинен повідомити про це Покупця повідомленням факсом.

10.2. Цей Контракт може бути змінено або розірвано лише з оформленням письмової угоди сторін.

Будь-які зміни та доповнення до цього Контракту є його невід'ємною частиною та дійсні лише у випадку, якщо вони письмово оформлені та засвідчені підписами уповноважених представників обох сторін.

10.3. Після підписання Контракту всі попередні переговори та листування, що до них належить, анулюються і стають недійсними. Цей Контракт складено у 2 примірниках, російський та англійський варіант мають однакову юридичну силу.

10.4. Термін дії контракту: контракт набирає чинності з моменту його підписання сторонами та діє до 21. 12. 2024.

11. Анотація

З метою високої ефективності у вирішенні поточних проблем, пов'язаних із цим Контрактом, сторони заявляють, що надіслані факсом документи дійсні до моменту отримання оригіналів, але не більше 180 календарних днів, після яких оригінали документів мають бути надані іншій стороні. Продовження терміну дії документів повідомленням факсом не допускається.

12. Юридичні адреси та банківські реквізити сторін

У разі змін банківських реквізитів будь-яка зі сторін інша сторона повинна бути повідомлена про це письмово, і протягом 10

inform the other Party by both electronic means and registered mail of the Force-majeur circumstances. A certificate issued by the Chamber of Commerce of an appropriate geographical entity, related to either the SELLER's or BUYERS' countries, shall serve as proper proof of the existence of a Force-majeur and its duration.

10. Other terms

10.1. The SELLER is entitled to transfer its Contract obligations to a third party after the BUYER is to be informed about it by fax.

10.2. The present Contract can be changed or annulled only after both parties' written consent.

All amendments and additions to the Present Contract are its inherent parts and valid only if they are made in writing and signed by both parties.

10.3. After signing the Present Contract all previous negotiations and correspondence between the parties in connection with it shall be considered null and void. The present contract exists in two copies. All of them (Russian and English) have equal juridical validity.

10.4. The Duration of the Present Contract: The Present Contract comes to power from the moment of being signed and is valid until 12/21/2024.

11. Annotation

In order to make this Present Contract work more effectively, both parties announce that documents sent by fax are valid till the original documents arrival, but not longer than 180 calendar days, after 180 days being over, the original documents are to be presented to the other party. Extension in validity by fax is not allowed.

12. Legal address and Bank Requisites of the Parties

In case of bank requisites being changed by any of the parties, the other party shall be informed about it in writing and within 10 days an

днів слід скласти підписаний обома сторонами Додаток до цього Контракту з нововстановленими банківськими реквізитами.

ADDENDUM to the Present Contract with new Bank requisites is to be made and signed by both parties.

Покупець (BUYER):

D. Dundulis

SELLER (Продавець):

Станиславский В.

Invoice**Invoice No. / № Инвойса 532/24****Date of Invoice / Дата инвойса 15.11.2023**

Shipper (Exporter) / Отправитель The company "Silpo" LLC, registered at the address Ukraine, Kyiv, 04128, Berkovetska Street, 6D	Gross WT. / Вес брутто	KG 890
	Nett WT./ Вес нетто	KG 800
Consignee / Получатель «Henkel Washing and Cleaning Agents GmbH» – (Henkelstrasse 67, D-40191 Dusseldorf, Germany)	Goods origin / Страна происхождения Німеччина	UA
	Terms of delivery / Условия поставки FAS	
	Container / Tir / Wagon	

Описание товара	Вес нетто, кг	Мест, карт. коробки	Кол-во	Цена за ед., EURO	Сумма, EURO
product TM "Persil" washing powder in the amount of 2000 pieces of 400 grams, per travel bag 3660 Euro	800	100 cardboard boxes	2000	1,83	3660
AMOUNT TOTAL					3660

Accountant / Olga Kovalenko / _____

**Автодорожна
Накладна за формою КДПГ (CMR)**

1. Відправник (найменування, адреса, країна) «HenkelWashingandCleaningAgentsGmbH» – Хенкельштрассе 67, D-40191 Дюссельдорф, Німеччина			Міжнародна товаротранспортна накладна № 2357			
2. Отримувач (найменування, адреса, країна) ТОВ "Сільпо", зареєстрована за адресою Україна, Київ, 04128, вулиця Берковецька, 6Д			16. Перевізник (найменування, адреса, країна) «HenkelWashingandCleaningAgentsGmbH» – Хенкельштрассе 67, D-40191 Дюссельдорф, Німеччина			
3. Місце розвантажування товару Місце Lviv Країна Ukraine			17. Наступний перевізник (найменування, адреса, країна)			
4. Місце і дата завантаження товару Місце Київ Країна Україна Дата 18.11.2024			18. Примітки перевізника			
5. Документи, що додаються 0380 № 532/24 від 15.11.2024р. 4100 № 171BK21 від 14.11.2023р.						
6. Знаки і номери	7. Кількість місць 100	8. Вид упакування cardboard boxes	9. Найменування вантажу washing powder ТМ«Persil»	10. Статистика	11. Вага брутто, кг 890	12. Обсяг, м³
13. Вказівки відправника (митна та інша обробка) -		19. Підлягає оплаті 3660 євро	Відправник «HenkelWashingand CleaningAgentsGmb H» – Хенкельштрассе 67, D-40191 Дюссельдорф, Німеччина	Валюта EUR		Отримувач ТОВ "Сільпо", зареєстрована за адресою Україна, Київ, 04128, вулиця Берковецька, 6Д
14. До повернення						
15. Умови оплати франко /нефранко EXWUA-Одеса			20. Особливі узгоджені умови			
21. Складена в м. Одеса			Дата: 18.11.2023		24. Вантаж отримано	

<p>22. Прибуття для завантаження <u>09</u> год <u>00</u> хв Відправлення <u>10</u> год <u>45</u> хв</p> <p>Підпис та штамп відправника</p>	<p>23. Лист № <u>21</u> від <u>15.11.2023</u> р. Прізвища водіїв Іванов В. А. Дібров К. М. Підпис та штамп перевізника</p>	<p>Дата <u>18.11.2023</u></p> <p>Прибуття під розвантаження <u>10</u> год <u>30</u> хв Відправлення <u>11</u> год <u>30</u> хв</p>
<p>25. Регістраційний номер ВН 1484 СК</p>	<p>26. Марка MercedesBenz</p>	<p>Підпис та штамп отримувача</p>

MOVEMENT CERTIFICATE \ СЕРТИФІКАТ З ПЕРЕВЕЗЕННЯ ТОВАРУ

<p>1. Exporter (Name, full address, country) Експортер (Ім'я, повна адреса, країна)</p> <p>«Henkel Washing and Cleaning Agents GmbH» – Хенкельштрассе 67, D-40191 Дюссельдорф, Німеччина</p> <p>«Henkel Washing and Cleaning Agents GmbH» – (Henkelstrasse 67, D-40191 Dusseldorf, Germany</p>	<p><i>EUR.1</i> № LT\KCV\8590762</p>		
<p>3. Consignee (Name, full address, country) Одержувач вантажу (Ім'я, повна адреса, країна)</p> <p>ТОВ "Сільпо", зареєстрована за адресою Україна, Київ, 04128, вулиця Берковецька, 6Д</p> <p>The company "Silpo" LLC, registered at the address Ukraine, Kyiv, 04128, Berkovetska Street, 6D AB "Rivona", Vilnius, Savanorių pr. 176b LT-03154, Lithuania</p>	<p>Seenotebeforefillingthebackofthesheet. Перед заповненням ознайомтесь з приміткою на зворотному боці аркушу.</p> <p>2. Certificate used in preferential trade between Сертифікат, що використовується у преференційній торгівлі між</p> <p>..... УКРАЇНА..... GERMANY</p> <p>..... Німеччина LITHUANIA</p> <p>(Зазначте потрібні країни, групи країн або територій призначення)</p>		
<p>6. Transport details/ Транспортні реквізити</p> <p>Автомобіль Mercedes-Benz Sprinter, реєстраційний номер: ВН 1484 СК</p> <p>Mercedes-Benz Sprinter, registration number: ВН 1484 СК</p>	<p>4. Країна, група країн або територія призначення, з яких походять товари</p> <p>НІМЕЧЧИНА GERMANY</p>	<p>Країна, група країн або територія призначення</p> <p><u>УКРАЇНА</u> <u>UKRAINE</u></p>	
<p>8. Mark that numbers; Number is the kind of packaging; Description of goods. Позначки та номери; Номер та вид пакування; Опис товарів.</p> <p>Пральний порошок ТМ «Persil», у кількості 2000 штук по 400 г, на загальну суму 3660 (дві тисячі вісімдесят шість) євро за одиницю Washing powder ТМ "Persil", in the amount of 2000 pieces of 400 g, for the total amount of 3660 (three thousand six hundred and sixty) euros per unit</p>	<p>9. Full weight (kg) or other measurements (liters, m³, etc.) Повна маса (л) або інші виміри.</p> <p>890kg</p>	<p>10. Інвойси (Необов'язково)</p> <p>№ 532/24 від 15.11. 2023</p>	
<p>7. Ремарки</p>			

УКРАЇНА (форма МД-2)		1 ДЕКЛАРАЦІЯ		А МИТНИЙ ОРГАН ВІДПРАВЛЕННЯ ЕКСПОРТУ/ПРИЗНАЧЕННЯ		
1 6	2 Відправник/Експортер N DE/0000000000 «Henkel Washing and Cleaning Agents GmbH» зареєстрована за адресою – Хенкельштрассе 67, D-40191 Дюссельдорф, Німеччина		IM 40 AA	UA 209060 /2024/002534		
	8 Одержувач N UA 0022480087 The company "Silpo" LLC, registered at the address Ukraine, Kyiv, 04128, Berkovetska Street, 6D		3 Форми 1 1 4 Вільн спец. 0/0	5 Ресурси т-ле 1 6 Базово місце 100 7 Дієвковий номер 200/23		
	14 Декларант/Представник N UA 0042922000 ТОВ «АЗІ ЛОГІСТИК», Україна, 65007, м. Одеса, вул. Комітетська, 33		9 Особа, відповідальна за ціномове врегулювання N UA 10022480087 «Henkel Washing and Cleaning Agents GmbH» зареєстрована за адресою – Хенкельштрассе 67, D-40191 Дюссельдорф, Німеччина		10 Країна перш. транзит. 11 Торг. країна/країна виробн. 12 Відомості про вартість 13 ЄСП	
	15 Країна відправлення/експорту Німеччина		16 Країна походження		17 Країна призначення	
	18 Ідентифікація і країна реєстрації транспортного засобу при відправленні/прибутті 19 Конт. 0		20 Умови поставки FAS UA Одеса		21 Ідентифікація і країна реєстрації активного транспортного засобу на кордоні ВН 1484 СКУА	
	22 Валюта та загальна сума за рахунком EUR 3660		23 Курс валюти 43,80		24 Характер угоди 211 EUR	
	25 Вид транспорту на кордоні 30		26 Вид транспорту в межах країни		27 Місце навантаження/розвантаження	
	29 Митне відомство/ГІ/ІТ/ІТД/ІТД/ІТД Львівська м-ця ДМСУ		30 Місце знаходження товарів 104-888-1-1		32 Товар 1	
	31 Бантажні місця та опис товарів		33 Код товару 20098988		34 Код країни походж. UA	
	44 Додаткова інформація/Подані документи/Сертифікати і дозволи		35 Код країни походж. UA		36 Вага брутто (кг) 890	
1. Пральний порошок ТМ «Persil», у кількості 2000 упаковок, з масою нетто кожній 0,4г. Країна-виробник Німеччина		37 ПРОЦЕДУРА 4000 ZZ00		38 Вага нетто (кг) 800		
2. Місце: 100СТ/ по 20 шук у кожній вагою нетто 0.4г. Загальна кількість – 2000уп.		40 Загальна декларація / Попередній документ		39 Каота		
3. 0		41 Додаткові одиниці виміру		42 Ціна товару 3660		
44 Додаткова інформація/Подані документи/Сертифікати і дозволи		43 Код МВБ		45 Статистична вартість 195348,00		
0380 № 532/24 від 15.11.2024 4100 № 171ВК21 від 14.11.2023 2730 № 2357 від 30.11.2024 1602 UA 10022480087 від 20.11.2024 0954 LT\KCV\8590762		48 Відстрочення платежів		49 Реквізити складу		
47 Нарчування платежів		50 Принципал N		Підпис:		
020 195348 0 0 01		51 Передбачуваний митний орган (і країна) транзиту		С МИТНИЙ ОРГАН ВІДПРАВЛЕННЯ		
028 195348 20 39069,6 01		52 Гарантія недійсності для		Код 53 Митний орган (і країна) призначення		
Усього		54 Місце і дата		ТОВ «АЗІ ЛОГІСТИК» 65007, м. Одеса, вул. Комітетська, 33, Україна, 10/11/2024		
50 Принципал N		Підпис:		Підпис і прізвище декларанта/представника:		
51 Передбачуваний митний орган (і країна) транзиту		Код		53 Митний орган (і країна) призначення		
52 Гарантія недійсності для		54 Місце і дата		ТОВ «АЗІ ЛОГІСТИК» 65007, м. Одеса, вул. Комітетська, 33, Україна, 10/11/2024		
Результат:		Печатка:		Підпис і прізвище декларанта/представника:		
Накладення пломби		Печатка:		Черватюк К.В		
Тип:		Печатка:		Черватюк К.В		
Строк доставки (дата):		Печатка:		Черватюк К.В		
Підпис:		Печатка:		Черватюк К.В		